

Istotne postanowienia umowy

U M O W A Nr .....

zawarta w Piotrkowie Trybunalskim w dniu .....r.

zwana dalej umową

pomiędzy następującymi Stronami:

Miastem Piotrków Trybunalski

97-300 Piotrków Trybunalski, Pasaż Karola Rudowskiego 10 reprezentowanym przez :

.....

zwanym w dalszej części umowy **ZAMAWIAJĄCYM**, a

firmą .....

z siedzibą w .....

działającą na podstawie .....

reprezentowaną przez .....

zwaną w dalszej treści umowy **WYKONAWCĄ**.

W rezultacie dokonania przez Zamawiającego wyboru oferty w przetargu nieograniczonym została zawarta umowa o następującej treści:

1. Postanowienia ogólne

1.1. Skróty

- 1.1.1. BIOZ – Bezpieczeństwo i ochrona zdrowia
- 1.1.2. KC – Kodeks cywilny
- 1.1.3. KRS – Krajowy Rejestr Sądowy
- 1.1.4. PrBud – Prawo budowlane
- 1.1.5. Pzp – Prawo zamówień publicznych
- 1.1.6. SIWZ – Specyfikacja istotnych warunków zamówienia
- 1.1.7. STWiORB – Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych
- 1.1.8. UZP – Urząd Zamówień Publicznych

1.2. Definicje

Dla potrzeb interpretacji postanowień Umowy Strony ustalają znaczenie następujących pojęć:

- 1.2.1. **Cena jednostkowa** - suma wszystkich kosztów, w tym: bezpośredniej robocizny, kosztów nabycia materiałów i pracy sprzętu oraz kosztów pośrednich i zysku.
- 1.2.2. **Cena ofertowa brutto** – cena całkowita podana z uwzględnieniem podatków, opłat i innych obciążeń publicznoprawnych, zawarta w ofercie Wykonawcy za wykonanie przedmiotu Umowy.
- 1.2.3. **Dokumentacja projektowa** – zbiór dokumentów służących do opisu i realizacji przedmiotu Umowy, obejmujący w szczególności:

- a) projekt budowlany,
  - b) projekty wykonawcze,
  - c) przedmiar robót,
  - d) STWiORB
  - e) informację dotyczącą bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
  - f) ostateczną decyzję o pozwoleniu na budowę.
- 1.2.4. **Dziennik budowy** – urzędowy dokument w rozumieniu PrBud oraz aktów wykonawczych do tej ustawy, przeznaczony do rejestracji w formie wpisów przebiegu części lub całości robót budowlanych, stanowiących przedmiot Umowy oraz wszelkich innych zdarzeń i okoliczności, zachodzących w toku ich wykonywania i mających znaczenie przy ocenie technicznej prawidłowości realizacji przedmiotu Umowy.
- 1.2.5. **Harmonogram rzeczowo-finansowy** – sporządzane przez Wykonawcę zestawienie określające w porządku chronologicznym ramy czasowe wykonania całości, poszczególnych części (etapów) i rodzajów robót objętych przedmiotem Umowy wraz z szacunkiem przerobu i płatności.
- 1.2.6. **Inspektor nadzoru inwestorskiego** - osoba pisemnie ustanowiona przez Zamawiającego, np. inżynier kontraktu, jako jego przedstawiciel - będąca uczestnikiem procesu budowlanego w rozumieniu PrBud.
- 1.2.7. **Kierownik budowy** – osoba fizyczna, posiadająca odpowiednie kwalifikacje do kierowania budową, wskazana i upoważniona przez Wykonawcę, zaakceptowana przez Zamawiającego i zgłoszona przez inwestora – Zamawiającego do państwowego nadzoru budowlanego, zgodnie z przepisami PrBud.
- 1.2.8. **Konsorcjum** – Wykonawcy podejmujący się wspólnie wykonania przedmiotu Umowy, których wzajemne relacje reguluje umowa konsorcjum lub inna umowa o podobnym charakterze, w szczególności umowa o współpracy.
- 1.2.9. **Koszt** - wszelkie uzasadnione i udokumentowane wydatki poniesione przez Wykonawcę bezpośrednio w związku z realizacją robót stanowiących przedmiot Umowy.
- 1.2.10. **Materiały** – surowce i inne wyroby budowlane, które mają być wykorzystane przy wykonywaniu robót, w standardzie określonym w Dokumentacji projektowej oraz STWiORB, a w przypadku braku stosownych wytycznych co do standardu, zgodnym z przeznaczeniem i rodzajem robót, do których wykonania mają zostać zastosowane.
- 1.2.11. **Nadzór autorski** - zespół czynności polegających na stwierdzaniu w toku wykonywania robót budowlanych zgodności realizacji z dokumentacją projektową oraz uzgadnianiu możliwości wprowadzania rozwiązań zamiennych w stosunku do przewidzianych w projekcie budowlanym.
- 1.2.12. **Obiekt liniowy** – obiekt budowlany, w rozumieniu PrBud, którego charakterystycznym parametrem jest długość, w szczególności droga wraz ze zjazdami, wodociąg, kanał, gazociąg, ciepłociąg, rurociąg, linia i trakcja elektroenergetyczna, linia kablowa nadziemna lub umieszczona bezpośrednio w ziemi, podziemna, oraz kanalizacja kablowa, bez okablowania.
- 1.2.13. **Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu** - odbiór polegający na ocenie ilości i jakości wykonanych robót, które w dalszym procesie wykonywania robót nie wystąpią lub ulegają zakryciu.
- 1.2.14. **Odbiór częściowy** - odbiór polegający na ocenie ilości i jakości wykonanej części robót.

- 1.2.15. **Odbiór końcowy** - odbiór polegający na ocenie wykonania robót budowlanych będących przedmiotem Umowy.
- 1.2.16. **Odbiór gwarancyjny** – cyklicznie wykonywana kontrola skuteczności usunięcia przez Wykonawcę ujawnionych Wad fizycznych obiektu.
- 1.2.17. **Oferta** - pisemne oświadczenie złożone przez Wykonawcę w przedmiocie wykonania robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy, zgodnie z postanowieniami SIWZ, w szczególności postanowieniami Dokumentacji projektowej i STWiORB, złożone Zamawiającemu w ramach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego prowadzącego do zawarcia Umowy.
- 1.2.18. **Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca** - osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, posiadająca zdolność prawną, która jest stroną umowy w formie pisemnej o charakterze odpłatnym, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane stanowiące część objętego Umową zamówienia publicznego.
- 1.2.19. **Protokół konieczności** – dokument określający zakres rzeczowo-finansowy zmian w zakresie robót budowlanych dokonywanych w celu prawidłowej realizacji przedmiotu Umowy, sporządzany w przypadku wystąpienia robót dodatkowych, zamiennych lub potrzeby zaniechania wykonania niektórych robót, w celu prawidłowej realizacji przedmiotu Umowy.
- 1.2.20. **Protokół odbioru częściowego** – dokument potwierdzający odbiór robót w zakresie wykonania przez Wykonawcę zgodnie z Umową części robót budowlanych.
- 1.2.21. **Protokół odbioru usunięcia Wad** – dokument potwierdzający odbiór robót w zakresie wykonania usunięcia przez Wykonawcę Wad powstałych w okresie rękojmi za Wady fizyczne lub gwarancji jakości w robotach budowlanych zrealizowanych na podstawie Umowy.
- 1.2.22. **Protokół odbioru końcowego robót** - dokument potwierdzający odbiór wykonania przez Wykonawcę całości robót budowlanych będących przedmiotem Umowy.
- 1.2.23. **Siła wyższa** – wydarzenie lub okoliczność o charakterze nadzwyczajnym, na którą Wykonawca ani Zamawiający nie mają wpływu; wystąpieniu której Wykonawca ani Zamawiający, działając racjonalnie, nie mogli zapobiec przed zawarciem Umowy; której, w przypadku jej wystąpienia, Wykonawca ani Zamawiający, działając racjonalnie, nie mogli uniknąć lub jej przewyżżyć; oraz która nie może być zasadniczo przypisana Wykonawcy ani Zamawiającemu. **Specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych (STWiORB)** – dokument przekazywany Wykonawcy przez Zamawiającego w celu realizacji Umowy, zawierający zbiory wytycznych i wymagań określających warunki i sposoby wykonywania, kontroli i odbioru robót budowlanych, określonych w Dokumentacji projektowej.
- 1.2.25. **Sprzęt** – urządzenia, maszyny, środki transportowe i inne narzędzia potrzebne do zgodnego z Umową wykonania robót budowlanych oraz usunięcia Wad, będące w dyspozycji Wykonawcy.
- 1.2.26. **Teren budowy** - obszar, na którym prowadzone są roboty budowlane stanowiące przedmiot Umowy wraz z przestrzenią zajmowaną przez urządzenia Zaplecza budowy.
- 1.2.27. **Termin realizacji umowy** - termin określony w Umowie, do upływu którego Wykonawca zobowiązany jest zakończyć cały zakres czynności objętych Umową.
- 1.2.28. **Umowa o podwykonawstwo** - pisemna umowa o charakterze odpłatnym, której przedmiotem są usługi, dostawy lub roboty budowlane, stanowiące część przedmiotu Umowy, zawierana pomiędzy

Wykonawcą a Podwykonawcą a także pomiędzy Podwykonawcą a dalszym Podwykonawcą lub pomiędzy dalszymi Podwykonawcami.

- 1.2.29. **Wada** – jawne lub ukryte właściwości tkwiące w stanowiących przedmiot Umowy robotach budowlanych, utworach powstałych w związku z wykonaniem przedmiotu Umowy lub w jakimkolwiek ich elemencie, powodujące niemożność używania lub korzystania z przedmiotu Umowy zgodnie z przeznaczeniem; zmniejszenie wartości przedmiotu Umowy; obniżenie stopnia użyteczności przedmiotu Umowy; obniżenie jakości lub inne uszkodzenia w przedmiocie Umowy. Za wadę uznaje się również sytuację, w której przedmiot Umowy nie stanowi własności Wykonawcy albo jeżeli jest obciążony prawem osoby trzeciej.
- 1.2.30. **Wykonawca** - strona Umowy zobowiązana do wykonania przewidzianych Umową robót budowlanych zgodnie z Dokumentacją projektową, przepisami prawa powszechnie obowiązującego i zasadami wiedzy technicznej.
- 1.2.31. **Zabezpieczenie należytego wykonania umowy** – zabezpieczenie w rozumieniu przepisów Pzp, wniesione przez Wykonawcę przed zawarciem Umowy w celu pokrycia ewentualnych roszczeń Zamawiającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy, w tym roszczeń z tytułu braku zapłaty lub nieterminowej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, w jednej lub w kilku formach wybranych przez Wykonawcę spośród form wskazanych w Pzp.
- 1.2.32. **Zamawiający** - Strona Umowy zlecająca wykonanie robót budowlanych będących przedmiotem Umowy, zobowiązana do dokonania wymaganych Umową oraz przez właściwe przepisy czynności umożliwiających Wykonawcy realizację Umowy, w szczególności związanych z dostarczeniem Dokumentacji projektowej oraz innych dokumentów niezbędnych do rozpoczęcia i kontynuowania realizacji Umowy, oraz do odebrania zrealizowanych robót i zapłaty umówionego wynagrodzenia.
- 1.2.33. **Zaplecze budowy** – część Terenu budowy wraz z jej urządzeniami, przeznaczona na zaplecze socjalno-biurowe Wykonawcy wraz z dostępem do urządzeń infrastruktury technicznej, a także na składowanie przez Wykonawcę materiałów, sprzętu, itp.

1.3. Interpretacje

- 1.3.1. Postanowienia Umowy są interpretowane na podstawie przepisów prawa polskiego.
- 1.3.2. Ilekroć pojęcie użyte jest w liczbie pojedynczej, dotyczy to również użytego pojęcia w liczbie mnogiej i odwrotnie chyba, że z określonego uregulowania wynika wyraźnie coś innego.
- 1.3.3. Integralną częścią Umowy są dokumenty wymienione w pkt 1.3.4 lit. b) – e)
- 1.3.4. Dla celów interpretacji będą miały pierwszeństwo dokumenty zgodnie z następującą kolejnością:
- a) Umowa
  - b) Projekt budowlany
  - c) Projekt wykonawczy
  - d) STWiORB
  - e) SIWZ (w zakresie nie ujętym wyżej)
  - f) Oferta Wykonawcy.
- 1.3.5. W celu wyeliminowania stwierdzonych rozbieżności pomiędzy dokumentami, o których mowa w pkt 1.3.4. Zamawiający jest zobowiązany niezwłocznie przekazać informację na piśmie występującemu

o wyjaśnienie rozbieżności, z zachowaniem przy interpretacji rozbieżności zasady pierwszeństwa kolejności dokumentów, o której mowa w pkt 1.3.4.

1.3.6. Wszelkie dokumenty dostarczane drugiej Stronie w trakcie realizacji Umowy będą sporządzane w języku polskim.

1.3.7. Śródtytuły nie wpływają na interpretację postanowień umownych.

1.3.8. Terminy określone w Umowie w dniach, tygodniach i miesiącach odnoszą się do dni, tygodni i miesięcy kalendarzowych. Bieg i upływ terminu określone są zgodnie z przepisami KC.

1.3.9. Umowa wchodzi w życie w dniu jej podpisania przez obie Strony.

1.3.10. W sprawach nieuregulowanych Umową mają zastosowanie odpowiednie przepisy prawa polskiego, w szczególności:

a) ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych,

b) ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane,

c) ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny.

1.4. **Solidarna odpowiedzialność konsorcjantów**

1.4.1. Jeżeli Wykonawcą jest Konsorcjum, wówczas podmioty wchodzące w skład Konsorcjum są solidarnie odpowiedzialne przed Zamawiającym za wykonanie Umowy i za wniesienie zabezpieczenia należytego wykonania Umowy.

1.4.2. Wykonawcy wchodzący w skład Konsorcjum zobowiązani są do pozostawania w Konsorcjum przez cały czas trwania Umowy, łącznie z okresem gwarancji jakości i rękojmi za Wady.

1.4.3. Konsorcjum zobowiązuje się do przekazania Zamawiającemu kopii umowy regulującej współpracę podmiotów wchodzących w skład Konsorcjum, które wspólnie podjęły się wykonania przedmiotu Umowy, i jej zmian, w tym zawierającej informacje za wykonanie jakich robót budowlanych w ramach Umowy odpowiada każdy z uczestników Konsorcjum

1.4.4. Lider Konsorcjum jest upoważniony do podejmowania decyzji, składania i przyjmowania oświadczeń woli w imieniu i na rzecz każdego z podmiotów wchodzących w skład Konsorcjum w zakresie wskazanym w pełnomocnictwach potrzebnych do realizacji Umowy i przedłożonych Zamawiającemu. Upoważnienie to może zostać zmienione za zgodą Zamawiającego.

1.4.5. W przypadku rozwiązania umowy Konsorcjum przed upływem okresu gwarancji i rękojmi za Wady Zamawiający jest uprawniony do żądania wykonania całości lub części robót wynikających z Umowy od wszystkich, niektórych lub jednego z członków Konsorcjum.

2. **Przedmiot Umowy**

2.1 Zamawiający zamawia, a Wykonawca przyjmuje do wykonania, roboty budowlane niezbędne do oddania przewidzianego Umową przedmiotu zamówienia, pod nazwą: **Budowa nowej biblioteki Publicznej w Piotrkowie Trybunalskim** zgodnie z opisem i w zakresie zawartym w SIWZ, opisane Dokumentacją projektową oraz STWiORB, zgodnie z Ofertą Wykonawcy, zgodnie z zasadami wiedzy technicznej i obowiązującymi w Rzeczypospolitej Polskiej przepisami prawa powszechnie obowiązującego, w terminie określonym Umową, zwane dalej „robotami” lub „robotami budowlanymi”.

2.2 Wykonawca zobowiązuje się wykonać wszystkie opisane Dokumentacją projektową oraz STWiORB roboty budowlane, niezbędne do realizacji przedmiotu Umowy.

- 2.3 Wykonawca zobowiązuje się wykonać roboty budowlane, które nie zostały wyszczególnione w projektach wykonawczych a są konieczne do prawidłowej realizacji przedmiotu Umowy zgodnie z projektem budowlanym.
- 2.4 Wykonanie robót budowlanych, które nie zostały wyszczególnione w projektach wykonawczych a są konieczne do realizacji przedmiotu Umowy zgodnie z projektem budowlanym nie wymaga zawarcia odrębnej umowy.
- 2.5 Wykonawca zobowiązuje się do realizacji robót zamiennych w stosunku do robót budowlanych opisanych w projekcie budowlanym, jeżeli ich wykonanie jest konieczne dla realizacji Umowy zgodnie z zasadami wiedzy technicznej, na zasadach określonych w pkt 31 Umowy.
- 2.6 Roboty budowlane konieczne do wykonania z powodu wad w Dokumentacji projektowej, również tych polegających na niezgodności z przepisami prawa i wiedzy technicznej będą przyjmowane przez Wykonawcę do realizacji na podstawie sporządzonego Protokołu konieczności wykonania tych robót.
- 2.7 Protokół konieczności jest sporządzany przez Kierownika Budowy, akceptowany przez Inspektora nadzoru inwestorskiego i zatwierdzany przez Zamawiającego.
- 2.8 Załącznikiem do protokołu konieczności, stanowiącym jego integralną część, jest protokół z negocjacji dotyczący wyceny robót z Wykonawcą sporządzony przez Kierownika budowy, akceptowany przez Inspektora nadzoru inwestorskiego i zatwierdzony przez Zamawiającego.
- 2.9 Inspektor nadzoru inwestorskiego, w związku z robotami budowlanymi, o których mowa w pkt 2.1., pkt 2.2 i pkt 2.3, ma prawo wydawania Wykonawcy na piśmie uzgodnionych z Zamawiającym poleceń a Wykonawca jest zobowiązany do wykonania tych poleceń, w szczególności poprzez:
- a) zmniejszenie lub zwiększenie ilości robót budowlanych na ilości dostosowane do potrzeb realizacji przedmiotu Umowy lub pominięcie poszczególnych robót budowlanych, opisanych w dokumentacji projektowej, jeżeli zmiana ta jest konieczna dla realizacji Umowy zgodnie z zasadami wiedzy technicznej i zmiana nie stanowi istotnego odstępstwa od projektu budowlanego,
  - b) zmianę kolejności wykonywania robót budowlanych, określonej Harmonogramem rzeczowo-finansowym.
- 2.10 Wykonawca zobowiązany jest do wykonywania nadzoru archeologicznego i badań wykopaliskowych w sposób określony w SIWZ w ramach niniejszej Umowy, zgodnie z przekazanymi decyzjami przez Zamawiającego. W przypadku gdyby w ramach wyprzedzających badań archeologicznych lub w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych dokonano odkrycia przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem bądź zabytkiem archeologicznym, powodującego konieczność wstrzymania wszelkich robót mogących uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot oraz zabezpieczenia, przy użyciu dostępnych środków, tego przedmiotu i miejsca jego odkrycia i niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego konserwatora zabytków to w takim przypadku dokonana zostanie stosowna zmiana Umowy na zasadach określonych w pkt 31 Umowy. Możliwość takiej zmiany określa się jako przewidziane w trybie art. 144 ust. 1 pkt 1 Pzp.

3. Terminy

- 3.1 Termin realizacji umowy ustala się na ..... **miesiący** licząc od dnia zawarcia umowy, przy czym nie później niż do dnia ..... 2018 r.
- 3.2 Wykonawca zobowiązuje się w terminie obowiązywania rękojmi/gwarancji to jest w terminie .....

miesiący od dnia Odbioru końcowego, usunąć wszystkie ujawnione Wady dotyczące realizacji przedmiotu Umowy.

- 3.3 Rozpoczęcie realizacji robót budowlanych przez Wykonawcę nastąpi po dniu przekazania przez Zamawiającego Dokumentacji projektowej oraz STWiORB i po protokolarnym przejęciu Terenu budowy przez Kierownika budowy.
- 3.4 Zamawiający przekaze Wykonawcy Teren budowy w całości lub w częściach niezbędnych dla realizacji przedmiotu Umowy lub jego części, oraz Dziennik budowy w terminie 7 dni od dnia zawarcia Umowy i przekazania przez Wykonawcę wszystkich niezbędnych do zgłoszenia rozpoczęcia robót w PINB dokumentów.
- 3.5 W dniu zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do Odbioru końcowego, Wykonawca ma obowiązek przekazania Zamawiającemu kompletu dokumentów odbiorowych wraz z pozwoleniem na użytkowanie albo przyjętym zawiadomieniem o zakończeniu budowy zgodnie z wymaganiami przepisów Prawa Budowlanego. Zgłoszenie gotowości do odbioru końcowego musi być potwierdzone przez Inspektora nadzoru inwestorskiego.

4. Obowiązki Zamawiającego

- 4.1. Zamawiający jest zobowiązany do realizacji Umowy w terminach i na zasadach określonych w Umowie.
- 4.2. Przed rozpoczęciem robót Zamawiający przekaze bezpłatnie Wykonawcy 1 egzemplarz Dokumentacji projektowej i STWiORB.
- 4.3. Dokumentacja projektowa i STWiORB stanowią własność Zamawiającego i mogą być wykorzystane wyłącznie w celu wykonania przedmiotu Umowy zgodnie z przeznaczeniem.
- 4.4. Zamawiający jest zobowiązany do dokonywania na swój koszt zmian Dokumentacji projektowej w zakresie niezbędnym do prawidłowego wykonania przedmiotu Umowy.
- 4.5. Wyłącznie w przypadku, gdy konieczność wprowadzenia zmian w Dokumentacji projektowej jest następstwem nienależytego wykonywania przedmiotu Umowy przez Wykonawcę, koszty modyfikacji Dokumentacji projektowej oraz związanych z tym prac obciążają Wykonawcę.
- 4.6. Zamawiający jest także zobowiązany do:
  - a) ustanowienia nadzoru inwestorskiego i nadzoru autorskiego (*jeżeli jest wymagany*),
  - b) protokolarnego przekazania Wykonawcy Terenu budowy,
  - c) przekazania Wykonawcy Dziennika budowy,
  - d) dostarczenia Wykonawcy niezbędnej Dokumentacji projektowej oraz dokonania jej zmian w zakresie niezbędnym do wykonania Umowy,
  - e) terminowego przystępowania do odbiorów robót budowlanych,
  - f) terminowej zapłaty wynagrodzenia należnego Wykonawcy za wykonanie przedmiotu Umowy,
- 4.7. Zamawiający jest zobowiązany w terminach określonych Umową do odbiorów:
  - a) robót ulegających zakryciu,
  - b) robót zanikających,
  - c) częściowych,
  - d) końcowego całości robót,
  - e) gwarancyjnych,

- 4.8. Odbiorów robót ulegających zakryciu i zanikających oraz częściowych dokonuje w imieniu Zamawiającego Inspektor nadzoru inwestorskiego.
- 4.9. Zamawiający dokona komisyjnego odbioru końcowego robót budowlanych będących przedmiotem Umowy wyznaczając upoważnionych przedstawicieli, przy udziale upoważnionych przedstawicieli Wykonawcy, przystępując do odbioru w ciągu 7 dni roboczych od dnia zgłoszenia przez Wykonawcę zakończenia robót.
- 4.10. Zamawiający jest zobowiązany przystępować do odbiorów robót i dokonywać odbiorów robót w terminach wynikających z Umowy.

5. Zarządzanie realizacją Umowy

- 5.1. Zamawiający wyznaczy osoby do pełnienia obowiązków inspektorów nadzoru inwestorskiego w odpowiednich branżach:
.....
- 5.2. Do koordynowania i zarządzania realizacją Umowy w imieniu Zamawiającego, Zamawiający wyznacza jednego z inspektorów, o których mowa w pkt 5.1 jako koordynatora zwanego w dalszej części Inspektorem nadzoru inwestorskiego.
- 5.3. Inspektorzy nadzoru inwestorskiego, o których mowa w pkt 5.2 są upoważnieni do bieżącej koordynacji robót realizowanych na podstawie Umowy; kontroli jakości robót, ich wykonania zgodnie z Harmonogramem rzeczowo – finansowym, do odbiorów robót wykonanych zgodnie z Dokumentacją projektową i STWiORB oraz pełnienia funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego w rozumieniu PrBud.
- 5.4. Inspektor nadzoru inwestorskiego wypełnia swoje obowiązki wydając polecenia, decyzje, zgody i akceptacje, które są obowiązujące dla Wykonawcy. Wykonawca ma prawo zgłosić Zamawiającemu na piśmie w terminie 7 dni roboczych zastrzeżenia do decyzji i poleceń Inspektora nadzoru inwestorskiego. Zastrzeżenia wraz z ze stanowiskiem Inspektora do zastrzeżeń, będą podlegały rozstrzygnięciu przez Zamawiającego.
- 5.5. Czynności lub polecenia Inspektora nadzoru inwestorskiego powodujące konieczność zmiany Dokumentacji projektowej lub wykonania zwiększonej w stosunku do projektu budowlanego ilości robót lub w inny sposób powodujące wzrost wynagrodzenia Wykonawcy wymagają uprzedniego potwierdzenia przez Zamawiającego, wydawanego w terminie 7 dni od wystąpienia z takim wnioskiem przez Wykonawcę. Brak pisemnego potwierdzenia przez Zamawiającego zmian we wskazanym terminie zwalnia Wykonawcę z obowiązku wykonania poleceń Inspektora nadzoru inwestorskiego i z odpowiedzialności za ich niewykonanie, z wyjątkiem czynności i poleceń związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy, zabezpieczeniem mienia i ochroną ppoż.
- 5.6. Zamawiający zastrzega sobie prawo do zmiany osoby pełniącej funkcję Inspektora nadzoru inwestorskiego i innych inspektorów nadzoru inwestorskiego, o których mowa w pkt 5.1.
- 5.7. O dokonaniu zmiany, o której mowa w pkt 5.6 Zamawiający powiadomi na piśmie Wykonawcę.
- 5.8. Zmiana, osoby pełniącej funkcję Inspektora nadzoru inwestorskiego nie stanowi zmiany Umowy.

6. Narady koordynacyjne

- 6.1. Inspektor nadzoru inwestorskiego jest uprawniony do zwoływania narad koordynacyjnych z udziałem przedstawicieli Wykonawcy, Zamawiającego i inspektorów nadzoru oraz innych zaproszonych osób.

Ustala się następującą częstotliwość narad koordynacyjnych: jeden raz w tygodniu, dodatkowo na każde żądanie strony procesu inwestycyjnego w zależności od konieczności prawidłowości i ciągłości realizacji zamierzenia budowlanego.

- 6.2. Celem narad koordynacyjnych jest omawianie lub wyjaśnianie bieżących spraw dotyczących wykonania i zaawansowania robót, w szczególności dotyczących postępu prac albo nieprawidłowości w wykonywaniu robót lub zagrożenia terminowego wykonania Umowy.
- 6.3. Kierownik budowy oraz odpowiedni kierownicy robót są zobowiązani uczestniczyć w naradach koordynacyjnych.
- 6.4. Inspektor nadzoru inwestorskiego informuje z wyprzedzeniem uczestników narady koordynacyjnej o terminie i miejscu narady, prowadzi naradę i zapewnia jej protokołowanie, a kopie protokołu lub ustaleń dostarcza wszystkim osobom zaproszonym na naradę.
- 6.5. Do ustaleń zapisanych w protokole narady koordynacyjnej, uczestnicy mogą wnieść uwagi w ciągu 7 dni roboczych licząc od dnia otrzymania protokołu. Po tym terminie ustalenia uważa się za wiążące.

7. Obowiązki Wykonawcy

- 7.1. Wykonawca ma obowiązek wykonywania przedmiotu Umowy z należytą starannością zgodnie z Umową, Dokumentacją projektową, STWiORB, SIWZ, Ofertą, nie naruszającymi Umowy poleceniami Inspektora nadzoru inwestorskiego, zasadami wiedzy technicznej oraz przepisami prawa powszechnie obowiązującego.
- 7.2. Wykonawca ponosi odpowiedzialność na zasadach ogólnych za szkody związane z realizacją Umowy, w szczególności za utratę dóbr materialnych, uszkodzenie ciała lub śmierć osób oraz ponosi odpowiedzialność za wybrane metody działań i bezpieczeństwo na Terenie budowy.
- 7.3. Wykonawca ponosi odpowiedzialność wobec osób trzecich za szkody i inne zdarzenia powstałe w związku z wykonywaniem robót budowlanych będących przedmiotem Umowy, chyba że odpowiedzialnym za powstałe szkody jest Zamawiający lub osoba trzecia, za którą Zamawiający ponosi odpowiedzialność.
- 7.4. Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego udzielenia odpowiedzi na zgłoszone szkody.
- 7.5. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za jakość wykonywanych robót budowlanych oraz za jakość zastosowanych do robót Materiałów.
- 7.6. Wykonawca jest zobowiązany do następujących czynności określonych szczegółowo w postanowieniach Umowy:
  - a) prowadzenia dokumentacji budowy oraz do wykonania dokumentacji powykonawczej budowy,
  - b) wskazania (wyznaczenia) Kierownika budowy oraz kierowników robót, posiadających niezbędne uprawnienia budowlane, zgodnie z przepisami PrBud,
  - c) przekazywania Inspektorowi nadzoru inwestorskiego informacji dotyczących realizacji Umowy oraz umożliwienia mu przeprowadzenia kontroli ich wykonywania,
  - d) wykonywania robót budowlanych oraz innych czynności objętych przedmiotem Umowy zgodnie z właściwymi przepisami prawa, w tym z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązującymi przy wykonywaniu robót budowlanych, oraz z zasadami wiedzy technicznej,

- e) stosowania materiałów, technik wykonawczych, sprzętu, metod diagnozowania i kontroli spełniających wymagania techniczne postawione w Dokumentacji projektowej i STWiORB,
  - f) umożliwienia wstępu na Teren budowy wyłącznie osobom upoważnionym przez Zamawiającego lub Wykonawcę,
  - g) zgłaszania gotowości do odbioru robót i brania udziału w wyznaczonych terminach w odbiorach robót,
  - h) terminowego usuwania Wad, ujawnionych w czasie wykonywania robót lub ujawnionych w czasie odbiorów, oraz w czasie obowiązywania rękojmi i gwarancji,
  - i) utrzymywania porządku na Terenie budowy (w tym prowadzenia placu budowy, ochrona obiektu, doprowadzenie na potrzeby inwestycji niezbędnych mediów oraz olicznikowanie ich i ponoszenie wszelkich kosztów związanych z ich zużyciem),
  - j) stosowania się do poleceń Inspektora nadzoru inwestorskiego potwierdzonych wpisem do Dziennika budowy, zgodnych z przepisami prawa i postanowieniami Umowy,
  - k) angażowania odpowiedniej liczby osób, posiadających niezbędne uprawnienia, wiedzę i doświadczenie do wykonywania powierzonych im robót i innych czynności w ramach wykonania Umowy, wyspecyfikowanych w Umowie,
  - l) dostarczania Materiałów i urządzeń zgodnych z postanowieniami Umowy,
  - m) zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcom, jeżeli Wykonawca dopuszcza Podwykonawców do udziału w realizacji Umowy,
  - n) sporządzenia na żądanie Inspektora nadzoru inwestorskiego planów organizacji robót budowlanych służących realizacji przedmiotu Umowy i metod, które zamierza w tym celu przyjąć,
  - o) ubezpieczenia budowy.
- 7.7. Wykonawca jest zobowiązany do nieprzerwanego prowadzenia robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy, chyba że warunki atmosferyczne lub inne okoliczności określone niniejszą umową nie pozwalają na wykonywanie określonego rodzaju robót.
- 7.8. Inspektor nadzoru inwestorskiego potwierdza brak możliwości wykonywania robót wpisem do Dziennika budowy dokonany niezwłocznie po wystąpieniu okoliczności uniemożliwiających prowadzenie robót. Jeżeli wymaga tego technologia robót, Wykonawca zobowiązany jest do prowadzenia robót przez 7 dni w tygodniu przez całą dobę. W przypadkach prowadzenia robót na terenach chronionych akustycznie, roboty mogą być prowadzone w godzinach określonych przez Zamawiającego lub przez stosowny organ.
- 7.9. Wykonawca jest zobowiązany uwzględnić w Harmonogramie rzeczowo - finansowym prowadzenie robót zgodnie z pkt 7.7.
- 7.10. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za zwłokę spowodowaną naruszeniem obowiązków, o których mowa w pkt 7.7.
- 7.11. Wykonawca jest zobowiązany prowadzić na bieżąco i przechowywać na Terenie budowy:
- a) Dziennik budowy,
  - b) protokoły odbioru robót wraz z ewentualnymi dokumentami laboratoryjnymi,
  - c) pozostałe dokumenty budowy.

- 7.12. Do obowiązków Wykonawcy należy również opracowanie i aktualizacja, przekazanie Inspektorowi nadzoru inwestorskiego do akceptacji i przechowywanie po zaakceptowaniu:
- a) Harmonogramu rzeczowo-finansowego robót i jego aktualizacji,
  - b) Planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia,
  - c) informacji o wytwarzanych odpadach,
  - d) dokumentacji powykonawczej.
- 7.13. Wykonawca jest zobowiązany powiadomić Inspektora nadzoru inwestorskiego o gotowości do odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu i umożliwić Inspektorowi nadzoru inwestorskiego sprawdzenie każdej roboty zanikającej lub ulegającej zakryciu niezwłocznie po ich wykonaniu.
- 7.14. W przypadku powierzenia wykonania części zamówienia Podwykonawcom, Wykonawca będzie pełnił funkcję koordynatora Podwykonawców podczas wykonywania robót i usuwania ewentualnych Wad. Wykonawca odpowiada za działania lub uchybienia każdego Podwykonawcy.
- 7.15. Od daty Odbioru końcowego do zakończenia okresu gwarancji i rękojmi, Wykonawcę obciążają koszty usunięcia Wad i naprawienia każdej szkody rzeczywistej powstałej w obiekcie, którego dotyczy przedmiot Umowy, i za którą ponosi odpowiedzialność na zasadach ogólnych a spowodowanej:
- a) Wadą, która wynikła z wykonanych w ramach Umowy robót i tkwiła w obiekcie, którego dotyczy przedmiot Umowy na dzień zakończenia robót budowlanych służących realizacji przedmiotu Umowy;
  - b) wypadkiem zaistniałym przed dniem Odbioru końcowego, który nie był objęty ryzykiem Zamawiającego lub;
  - c) czynnościami Wykonawcy na Terenie budowy po dniu Odbioru końcowego.
- 7.16 Wykonawca pokryje koszty napraw i przywrócenia do stanu poprzedniego dróg zniszczonych podczas transportu przez Wykonawcę lub inne podmioty, za które ponosi on odpowiedzialność, w związku z realizacją Umowy.
- 7.17 Wykonawca przygotowuje dokumentację powykonawczą zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, odzwierciedlając i dokumentując stan faktyczny wykonania robót.
- 7.18 Dokumentacja powykonawcza kompletowana będzie przez Wykonawcę sukcesywnie wraz z postępem robót oraz Odbiorami robót zanikających i ulegających zakryciu i poddawanych Odbiorom częściowym.
- 7.19 Dokumentacja powykonawcza będzie udostępniona Zamawiającemu na każde żądanie w trakcie obowiązywania niniejszej Umowy.
- 7.20 Skompletowana dokumentacja powykonawcza zostanie przekazana Zamawiającemu w wersji papierowej i elektronicznej w 2 egzemplarzach, w dniu zgłoszenia robót przez Wykonawcę do Odbioru końcowego.

8. Potencjał Wykonawcy

- 8.1. Wykonawca oświadcza, że w celu realizacji Umowy zapewni odpowiednie zasoby techniczne oraz personel posiadający zdolności, doświadczenie, wiedzę oraz wymagane uprawnienia, w zakresie niezbędnym do wykonania przedmiotu Umowy, zgodnie ze złożoną Ofertą.
- 8.2. Wykonawca oświadcza, że posiada wiedzę i doświadczenie wymagane do realizacji robót budowlanych będących przedmiotem Umowy.

- 8.3. Wykonawca oświadcza, że podmiot trzeci ..... na zasoby którego Wykonawca powoływał się składając Ofertę celem wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego, będzie realizował przedmiot Umowy w zakresie .....
W przypadku zaprzestania wykonywania Umowy przez ten podmiot z jakichkolwiek przyczyn w powyższym zakresie Wykonawca będzie zobowiązany do zastąpienia tego podmiotu innym podmiotem, posiadającym zasoby co najmniej takie jak te, które stanowiły podstawę wykazania spełniania przez Wykonawcę warunków udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego przy udziale podmiotu trzeciego, po uprzednim uzyskaniu zgody Zamawiającego.
- 8.4. Wykonawca oświadcza, że dysponuje odpowiednimi środkami finansowymi umożliwiającymi wykonanie przedmiotu Umowy.
- 8.5. Wykonawca zapewnia, że podmiot, na zasoby którego w zakresie zasobów finansowych lub ekonomicznych Wykonawca powoływał się składając Ofertę, będzie ponosił wraz z Wykonawcą solidarną odpowiedzialność za wykonanie przedmiotu Umowy i w przypadku zaprzestania wykonywania Umowy przez Wykonawcę z przyczyn niewypłacalności będzie zobowiązany do przekazania Wykonawcy środków zapewniających wykonanie przedmiotu Umowy. Wzajemne rozliczenia Wykonawcy i tego podmiotu z tego tytułu nie obciążają Zamawiającego.
- 8.6. Dokument potwierdzający zobowiązanie ..... do solidarnej odpowiedzialności wobec Zamawiającego za wykonanie przedmiotu Umowy w zakresie zasobów finansowych lub ekonomicznych, niezbędnych do realizacji przedmiotu Umowy, określający szczegółowo wysokość zobowiązania oraz zasady wypłaty świadczenia stanowi załącznik do Umowy.
- 8.7. Podmiot, który zobowiązał się do udostępnienia zasobów zgodnie z art. 22 a ustawy Pzp, odpowiada solidarnie z wykonawcą za szkodę zamawiającego powstałą wskutek nie udostępnienia tych zasobów, chyba że za nie udostępnienie zasobów nie ponosi winy.

9. Kierownik budowy i Kierownicy Robót

- 9.1. Wykonawca ustanawia Pana ..... jako Kierownika budowy, który jest uprawniony do działania w związku z realizacją Umowy w granicach określonych art. 22 ustawy PrBud.
- 9.2. Wykonawca ustanawia Kierowników Robót w poszczególnych branżach w osobach:
.....
- 9.3. Wykonawca ma prawo do zmiany osoby pełniącej obowiązki Kierownika budowy lub Kierownika Robót na inną osobę o kwalifikacjach co najmniej równym kwalifikacjom wymaganym przez Zamawiającego lub zaoferowanym przez Wykonawcę w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzącym do zawarcia Umowy po poinformowaniu o zamiarze zmiany Zamawiającego i uzyskaniu jego pisemnej akceptacji. Zamawiający może także żądać od Wykonawcy zmiany Kierownika budowy lub Kierowników Robót jeśli uzna, że nie wykonują należycie swoich obowiązków. Wykonawca obowiązany jest dokonać zmiany tych osób w terminie nie dłuższym niż 14 dni od daty złożenia wniosku przez Zamawiającego.
- 9.4. Kierownik budowy ma obowiązek przebywania na Terenie budowy w trakcie wykonywania robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy.

- 9.5. Nieobecność Kierownika budowy, lub Kierowników Robót przy wykonywaniu robót dla poszczególnych branż, uprawnia Inspektora nadzoru inwestorskiego do wydania polecenia wstrzymania robót z winy Wykonawcy. Zapis pkt 5.4 stosuje się odpowiednio.

10. Podwykonawcy

- 10.1. Wykonawca jest odpowiedzialny za działania lub zaniechania Podwykonawców, dalszych Podwykonawców, ich przedstawicieli lub pracowników, jak za własne działania lub zaniechania.
- 10.2. Umowa z Podwykonawcą lub dalszym Podwykonawcą powinna stanowić w szczególności, iż:
- a) termin zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy faktury lub rachunku, potwierdzających wykonanie zleconej Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy: dostawy, usługi lub roboty budowlanej,
  - b) przedmiotem Umowy o podwykonawstwo jest wyłącznie wykonanie, odpowiednio: robót budowlanych, dostaw lub usług, które ściśle odpowiadają części zamówienia określonego Umową zawartą pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą,
  - c) wypłata wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy za wykonane przez nich roboty budowlane będące przedmiotem Umowy, których okres realizacji przekracza okres rozliczeniowy przyjęty w Umowie dla Wykonawcy, będzie następować w częściach, na podstawie odbiorów częściowych robót wykonanych przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę,
  - d) wykonanie przedmiotu Umowy o podwykonawstwo zostaje określone na co najmniej takim poziomie jakości, jaki wynika z Umowy zawartej pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą i powinno odpowiadać stosownym dla tego wykonania wymaganiom określonym w Dokumentacji projektowej, STWiORB, SIWZ oraz standardom deklarowanym w Ofercie Wykonawcy,
  - e) okres odpowiedzialności Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy za Wady przedmiotu Umowy o podwykonawstwo, nie będzie krótszy od okresu odpowiedzialności za Wady przedmiotu Umowy Wykonawcy wobec Zamawiającego,
  - f) Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca musi posiadać wiedzę i doświadczenie w zakresie odpowiadającym proporcjonalnie zakresowi podzlecanej części Umowy oraz dysponować personelem i sprzętem, gwarantującymi prawidłowe wykonanie podzlecanej części Umowy. Dokumenty potwierdzające wiedzę i doświadczenie Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, wykazy personelu i sprzętu oraz informacja o kwalifikacjach osób, którymi dysponuje Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca w celu realizacji podzlecanej części Umowy o podwykonawstwo będą stanowiły załącznik do tej umowy,
  - g) Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca są zobowiązani do przedstawiania Zamawiającemu na jego żądanie dokumentów, oświadczeń i wyjaśnień dotyczących realizacji Umowy o podwykonawstwo.
- 10.3. Umowa o podwykonawstwo nie może zawierać postanowień:
- a) uzależniających uzyskanie przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę zapłaty od Wykonawcy lub Podwykonawcy za wykonanie przedmiotu Umowy o podwykonawstwo od zapłaty

przez Zamawiającego wynagrodzenia Wykonawcy lub odpowiednio od zapłaty przez Wykonawcę wynagrodzenia Podwykonawcy;

- b) uzależniających zwrot kwot zabezpieczenia przez Wykonawcę Podwykonawcy, od zwrotu Zabezpieczenia należytego wykonania umowy Wykonawcy przez Zamawiającego.;
  - c) nakazujących Podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy wniesienie zabezpieczenia wykonania lub należytego wykonania umowy jedynie w pieniądzu, bez możliwości jej zamiany na gwarancję bankową/ ubezpieczeniową lub inną formę przewidzianą w przepisach prawa, w szczególności ustawy Prawo zamówień publicznych;
  - d) przewidujących, że łączna wysokość kar umownych należnych Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy przekroczy 20% wartości wynagrodzenia należnego Podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy;
  - e) Przewidujących zapłatę kar umownych przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę ustalonych na wyższym poziomie niż w Umowie zawartej pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą;
  - f) dotyczących dokonywania potrąceń i kompensat pomiędzy Wykonawcą i Podwykonawcą lub dalszymi Podwykonawcami, w tym zwłaszcza wynikających ze stosunków prawnych niezwiązanych z realizacją niniejszej umowy;
- 10.4. Zawarcie Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane może nastąpić wyłącznie po akceptacji jej projektu przez Zamawiającego.
- 10.5. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zobowiązany jest do przedłożenia Zamawiającemu, projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, wraz z kosztorysem rozliczeniowym Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy nawiązującym do pozycji kosztorysowych przedstawionych w kosztorysie, o którym mowa w pkt. 13.2. Umowy, wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania robót, które mają być realizowane na podstawie Umowy o podwykonawstwo lub ze wskazaniem tej części dokumentacji, nie później niż 14 dni przed jej zawarciem, a w przypadku projektu umowy przedkładanego przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę, wraz ze zgodą Wykonawcy na zawarcie Umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z projektem umowy. Ceny poszczególnych pozycji wskazanych w kosztorysie Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy nie mogą być wyższe niż w kosztorysie Wykonawcy sporządzonym zgodnie z pkt. 13.2. Umowy.
- 10.6. Projekt Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, będzie uważany za zaakceptowany przez Zamawiającego, jeżeli Zamawiający w terminie 14 dni od dnia przedłożenia mu projektu nie zgłosi na piśmie zastrzeżeń.
- 10.7. Zamawiający zgłosi w terminie określonym w pkt 10.6 pisemne zastrzeżenia do projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w szczególności w następujących przypadkach:
- a) nie spełniania przez projekt wymagań dotyczących Umowy o podwykonawstwo, określonych w pkt 10.2 i 10.3, przy czym, Zamawiający może odstąpić od żądania załączników do Umowy o podwykonawstwo, o których mowa w pkt 10.2 lit. f.
  - b) nie załączenia do projektu zestawień, dokumentów lub informacji, o których mowa w pkt 10.2 lit. f.

- c) gdy przedmiot Umowy o podwykonawstwo obejmuje realizację przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę w całości lub w części kluczowej części przedmiotu Umowy, której wykonanie zostało zastrzeżone do realizacji wyłącznie bezpośrednio przez Wykonawcę, z zastrzeżeniem sytuacji, w której Umowa o podwykonawstwo ma być realizowana przez (*podmiot trzeci*), na zasoby którego Wykonawca powoływał się w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w celu wykazania spełniania warunków udziału w postępowaniu,
  - d) zamieszczenia w projekcie postanowień uzależniających uzyskanie przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę zapłaty za realizację przedmiotu umowy od zapłaty wynagrodzenia Wykonawcy przez Zamawiającego lub odpowiednio od zapłaty wynagrodzenia przez Wykonawcę za realizację przedmiotu umowy przez Podwykonawcę;
  - e) gdy projekt zawiera postanowienia uzależniające zwrot kwot zabezpieczenia przez Wykonawcę Podwykonawcy od zwrotu Wykonawcy Zabezpieczenia należytego wykonania Umowy przez Zamawiającego,
  - f) gdy termin realizacji robót budowlanych określonych projektem jest dłuższy niż przewidywany Umową dla tych robót,
  - g) gdy projekt zawiera postanowienia dotyczące sposobu rozliczeń za wykonane roboty, uniemożliwiającego rozliczenie tych robót pomiędzy Zamawiającym a Wykonawcą na podstawie Umowy.
- 10.8. W przypadku zgłoszenia przez Zamawiającego zastrzeżeń do projektu Umowy o podwykonawstwo w terminie określonym w pkt 10.6 Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca może przedłożyć zmieniony projekt Umowy o podwykonawstwo, uwzględniający w całości zastrzeżenia Zamawiającego.
- 10.9. Po akceptacji projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub po upływie terminu na zgłoszenie przez Zamawiającego zastrzeżeń do tego projektu, Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca przedłoży Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej Umowy o podwykonawstwo w terminie 7 dni od dnia zawarcia tej Umowy. Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca może przystąpić do realizacji robót budowlanych po akceptacji umowy przez Zamawiającego.
- 10.10. Zamawiający zgłosi Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy pisemny sprzeciw do przedłożonej Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie 14 dni od jej przedłożenia w przypadkach określonych w pkt 10.7.
- 10.11. Umowa o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, będzie uważana za zaakceptowaną przez Zamawiającego, jeżeli Zamawiający w terminie 14 dni od dnia przedłożenia kopii tej umowy nie zgłosi do niej na piśmie sprzeciwu.
- 10.12. Wykonawca, Podwykonawca, lub dalszy Podwykonawca, przedłoży Zamawiającemu poświadczoną za zgodność z oryginałem kopię zawartej Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są dostawy lub usługi stanowiące część przedmiotu Umowy, w terminie 7 dni od dnia jej zawarcia, z wyłączeniem Umów o podwykonawstwo o wartości mniejszej niż 0,5 % szacunkowego wynagrodzenia Wykonawcy, o którym mowa w pkt 27.1.1, oraz Umów o podwykonawstwo, jeżeli ich przedmiot został wskazany w

SIWZ jako niepodlegający temu obowiązkowi, przy czym wyłączenie to nie dotyczy Umów o podwykonawstwo w zakresie dostaw lub usług o wartości większej niż 50.000 zł.

- 10.13. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca nie może polecić Podwykonawcy realizacji przedmiotu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane w przypadku braku jej akceptacji przez Zamawiającego.
- 10.14. Zamawiający może zażądać od Wykonawcy niezwłocznego usunięcia z Terenu budowy Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, z którym nie została zawarta Umowa o podwykonawstwo zaakceptowana przez Zamawiającego, lub może usunąć takiego Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę na koszt Wykonawcy.
- 10.15. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca przedłoży wraz z kopią Umowy na podwykonawstwo odpis z Krajowego Rejestru Sądowego Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, bądź inny dokument właściwy z uwagi na status prawny Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, potwierdzający, że osoby zawierające umowę w imieniu Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy posiadają uprawnienia do jego reprezentacji.
- 10.16. Powierzenie realizacji zadań innemu Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy niż ten, z którym została zawarta zaakceptowana przez Zamawiającego Umowa o podwykonawstwo, lub inna istotna zmiana tej umowy, w tym zmiana zakresu zadań określonych tą umową wymaga ponownej akceptacji Zamawiającego w trybie określonym w pkt 10.5 – 10.11.
- 10.17. Do zmian istotnych postanowień Umów o podwykonawstwo, innych niż określone w pkt 10.16, stosuje się zasady określone w pkt 10.5 – 10.11.
- 10.18. W przypadku zawarcia Umowy o podwykonawstwo Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca jest zobowiązany do zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy z zachowaniem terminów określonych tą umową.
- 10.19. Zamawiający, może żądać od Wykonawcy zmiany lub odsunięcia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy od wykonywania świadczeń w zakresie realizacji przedmiotu Umowy, jeżeli sprzęt techniczny, osoby i kwalifikacje, którymi dysponuje Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca, nie spełniają warunków lub wymagań dotyczących podwykonawstwa, określonych Umową, nie dają rękojmi należytego wykonania powierzonych Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy robót budowlanych, dostaw lub usług lub dotrzymania terminów realizacji tych robót. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca niezwłocznie usunie na żądanie Zamawiającego Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę z Terenu budowy, jeżeli działania Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy na Terenie budowy naruszają postanowienia niniejszej Umowy.
- 10.20. W przypadku, gdy projekt Umowy o podwykonawstwo lub projekt zmiany Umowy o podwykonawstwo, a także Umowy o podwykonawstwo i ich zmiany sporządzane są w języku obcym, Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca jest zobowiązany załączyć do przedkładanego projektu jego tłumaczenie na język polski, a w przypadku kopii Umowy o podwykonawstwo – tłumaczenie przysięgłe umowy na język polski.

11. Zmiany dotyczące personelu Wykonawcy

- 11.1. Jeżeli w trakcie wykonywania robót obiektywnie konieczna będzie zmiana osoby deklarowanej przez Wykonawcę w Ofercie, Wykonawca powiadomi o tym fakcie Zamawiającego wskazując przyczynę

zmiany oraz osobę zastępującą i przedstawiając jej kwalifikacje co najmniej równe kwalifikacjom wymaganych przez Zamawiającego w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzącym do zawarcia Umowy.

- 11.2. Wykonawca zobowiązuje się, że wszystkie czynności określone w Opisie Przedmiotu Zamówienia jako wymagane do wykonania przez osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę – zarówno wykonywane na rzecz Wykonawcy jak i Podwykonawców będą wykonywane przez osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę.
- 11.3. Wykonawca jest zobowiązany przedłożyć Zamawiającemu propozycje zmian, określonych w pkt 11.1. nie później niż w terminie 7 dni roboczych przed planowanym skierowaniem nowych osób do realizacji Umowy, a w sytuacjach nagłych i nieprzewidzianych, kiedy dochowanie terminu wskazanego w zdaniu poprzedzającym nie jest możliwe – w najkrótszym możliwym terminie. Przerwa w wykonywaniu Umowy wynikająca z braku personelu Wykonawcy będzie traktowana jako przyczyna leżąca po stronie Wykonawcy i nie może stanowić podstawy do przedłużenia Terminu zakończenia robót.
- 11.4. Zmiana osób, o których mowa w pkt 11.1., wymaga zatwierdzenia przez Zamawiającego i nie wymaga zmiany Umowy.
- 11.5. Wykonawca jest zobowiązany zapewnić, żeby Kierownik budowy oraz kierownicy robót branżowych fizycznie przebywali i wykonywali swoje obowiązki na Terenie budowy.
- 11.6. Wykonawca jest zobowiązany zapewnić, aby osoby zaangażowane do wykonania robót nosiły na Terenie budowy oznaczenia identyfikujące podmioty, które je zaangażowały.
- 11.7. Inspektor nadzoru inwestorskiego jest uprawniony do zgłoszenia uwag, zastrzeżeń albo do wystąpienia do Wykonawcy z żądaniem usunięcia określonej osoby spośród personelu Wykonawcy lub jego Podwykonawcy, która pomimo udzielonego jej pisemnego upomnienia:
  - a) uporczywie wykazuje rażąco brak staranności,
  - b) wykonuje swoje obowiązki w sposób niekompetentny lub niedbały,
  - c) nie stosuje się do postanowień Umowy lub
  - d) stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa, zdrowia lub ochrony środowiska, w szczególności narusza zasady bhp oraz przepisy ppoż.
- 11.8. W przypadku wystąpienia przez Inspektora nadzoru inwestorskiego z żądaniem usunięcia określonej osoby spośród personelu Wykonawcy lub jego Podwykonawcy w trybie określonym w pkt. 11.7 Wykonawca wyznaczy odpowiednią osobę na zastępstwo w trybie przewidzianym w pkt. 11.2- 11.4.

12. Obsługa geodezyjna

- 12.1. Wykonawca jest odpowiedzialny za zgodne z Dokumentacją projektową wytyczenie w terenie wszystkich części robót.
- 12.2. Wykonawca jest zobowiązany zapewnić obsługę geodezyjną zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 21 lutego 1995 r. w sprawie rodzaju i zakresu opracowań geodezyjno-kartograficznych oraz czynności geodezyjnych obowiązujących w budownictwie (Dz. U. Nr 25, poz. 133).
- 12.3. Wykonawca jest odpowiedzialny za prawidłowe wpisy do Dziennika budowy dotyczące rejestrowania czynności geodezyjnych.

- 12.4. Wykonawca robót geodezyjnych jest zobowiązany dokonać odpowiednich pomiarów na żądanie nadzoru inwestorskiego lub autorskiego oraz udostępniać wykonane pomiary.
- 12.5. Wykonawca jest odpowiedzialny za ochronę punktów pomiarowych i wysokościowych, a w przypadku ich uszkodzenia do ich odnowienia.
- 12.6. Wykonawca uwierzytelni dokumenty geodezyjne, powstałe po inwentaryzacji powykonawczej we właściwym miejscowo urzędzie geodezji i kartografii.

13. Harmonogram rzeczowo-finansowy oraz kosztorys

- 13.1. Załączony do oferty Wykonawcy Harmonogram rzeczowo – finansowy, zgodnie z którym będzie realizowany przedmiot Umowy (wraz z kosztorysem w oparciu o który zostało wyliczone wynagrodzenie Wykonawcy wskazane w poszczególnych pozycjach Harmonogramu, opracowanym metodą kalkulacji uproszczonej w 2 egzemplarzach i cenami zgodnymi z cenami przedstawionymi w Załączniku do Umowy – zestawienie kosztów) podlega zatwierdzeniu przez Zamawiającego w ciągu 7 dni roboczych od daty podpisania Umowy lub też w tym terminie Zamawiający zgłosi uwagi do tego Harmonogramu ze wskazaniem w uzasadnieniu tych uwag na wymagania realizacyjne opisane w SIWZ, Dokumentacji projektowej lub Umowie.
- 13.2. W przypadku zgłoszenia przez Zamawiającego uwag do Harmonogramu rzeczowo - finansowego Wykonawca będzie zobowiązany do uwzględnienia tych uwag i przedłożenia Zamawiającemu poprawionego Harmonogramu w terminie 3 dni roboczych od daty otrzymania zgłoszonych przez Zamawiającego uwag.
- 13.3. Pisemne potwierdzenie przez Zamawiającego uwzględnienia jego uwag lub brak zgłoszenia dalszych uwag w terminie 5 dni roboczych od daty otrzymania poprawionego Harmonogramu rzeczowo - finansowego będą uważane przez Strony za zatwierdzenie tego Harmonogramu.
- 13.4. W przypadku nie uwzględnienia w całości lub w części uwag Zamawiającego w terminie określonym w pkt 13.2, lub gdy przedłożony Harmonogram będzie w ocenie Zamawiającego niezgodny z Umową, a Zamawiający uzna, że złożenie takiego Harmonogramu rzeczowo-finansowego jest możliwe, Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną w wysokości 500,00 zł za każdy rozpoczęty dzień zwłoki do momentu zatwierdzenia Harmonogramu przez Zamawiającego.
- 13.5. Harmonogram oraz wszystkie jego aktualizacje będą złożone w wersji papierowej i w edytowalnej wersji elektronicznej w układzie uzgodnionym z Inspektorem nadzoru inwestorskiego. Harmonogram powinien być sporządzony w czytelny sposób w wersji papierowej i graficznej zawierającej wyróżnienie poszczególnych etapów postępu w realizacji robót budowlanych.
- 13.6. W przypadku zwłoki w przedstawieniu Zamawiającemu aktualizacji Harmonogramu rzeczowo-finansowego i kosztorysu do zatwierdzenia w terminie określonym w pkt 13.1 i 13.2, Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną w wysokości 500,00 zł za każdy rozpoczęty dzień zwłoki.
- 13.7. Harmonogram rzeczowo – finansowy uwzględnia w szczególności:
  - a) kolejność, w jakiej Wykonawca zamierza prowadzić roboty budowlane stanowiące przedmiot Umowy; terminy wykonywania, daty rozpoczęcia i zakończenia robót składających się na przedmiot Umowy, kolejność zamawiania przez Wykonawcę urządzeń i dostaw na Teren budowy, założenie prowadzenia w okresie zimowym stałych dostaw materiałów na Teren budowy w zakresie niezbędnym do zachowania ciągłości robót budowlanych;

- b) szacowanie przerobu i płatności (brutto) w układzie miesięcznym, oraz koszty ogólne rozłożone proporcjonalnie na cały czas trwania Umowy.
- 13.8. Wykonawca będzie przechowywał egzemplarz zatwierdzonego Harmonogramu rzeczowo – finansowego na Terenie budowy.
- 13.9. Wykonawca ma prawo powoływać się na Harmonogram rzeczowo – finansowy od dnia jego zatwierdzenia przez Zamawiającego.
- 13.10. Harmonogram rzeczowo – finansowy może podlegać aktualizacji na wniosek każdej ze Stron Umowy w zakresie przesunięcia terminów realizacji poszczególnych etapów robót (*jeżeli etapy są przewidziane*) lub Terminu zakończenia robót.
- 13.11. Jeżeli wprowadzenie zmian do Harmonogramu rzeczowo-finansowego nie prowadzi do zmiany Terminu zakończenia robót, ich wprowadzenie nie wymaga zmiany Umowy.
- 13.12. W przypadku konieczności aktualizacji Harmonogramu rzeczowo–finansowego, w szczególności, gdy poprzednia wersja Harmonogramu stanie się niespójna z faktycznym postępowaniem w realizacji przedmiotu Umowy, jak również w sytuacji, gdy Inspektor nadzoru inwestorskiego powiadomi Wykonawcę, że Harmonogram rzeczowo-finansowy jest niezgodny z wymaganiami określonymi Umową a złożenie takiego Harmonogramu jest możliwe, Wykonawca sporządzi niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 5 dni roboczych od dnia ujawnienia konieczności aktualizacji, projekt zaktualizowanego Harmonogramu i przedstawi go Inspektorowi nadzoru inwestorskiego do zatwierdzenia. Jeżeli Inspektor nadzoru inwestorskiego w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania projektu zaktualizowanego Harmonogramu rzeczowo-finansowego nie zgłosi do niego uwag, przedłożony projekt uważa się za zatwierdzony także przez Zamawiającego.
- 13.13. Zaktualizowany Harmonogram rzeczowo – finansowy zastępuje dotychczasowy Harmonogram rzeczowo – finansowy i jest wiążący dla Stron.
- 13.14. Jeżeli Inspektor nadzoru inwestorskiego zgłosi uwagi do projektu zaktualizowanego Harmonogramu rzeczowo-finansowego, uzasadnione odniesieniem do wymagań realizacyjnych opisanych w SIWZ, dokumentacji projektowej lub Umowie, w szczególności dotyczące jego niezgodności z postanowieniami Umowy lub tempa wykonywania robót, Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego, nie później niż w terminie 3 dni roboczych od ich otrzymania, przedłożenia poprawionego Harmonogramu rzeczowo-finansowego uwzględniającego uwagi Inspektora nadzoru inwestorskiego oraz postanowienia Umowy.
- 13.15. W przypadku nie uwzględnienia w całości lub w części uwag Inspektora nadzoru inwestorskiego do aktualizacji Harmonogramu rzeczowo-finansowego w terminie określonym w pkt 13.13., lub gdy przedłożona aktualizacja Harmonogramu będzie w ocenie Inspektora nadzoru inwestorskiego niezgodna z Umową, Wykonawca zapłaci Zamawiającemu karę umowną w wysokości 500,00 zł za każdy rozpoczęty dzień zwłoki do momentu zatwierdzenia aktualizacji Harmonogramu przez Zamawiającego. Zamawiający może także naliczyć taką karę umowną w przypadku, gdy Wykonawca nie realizuje postępu w realizacji przedmiotu Umowy zgodnie z Harmonogramem, przy czym wymagane jest wcześniejsze wyznaczenie przez Inspektora nadzoru inwestorskiego terminu, od którego naliczana będzie kara umowna.

- 13.16. Jeżeli przyczyna, z powodu której będzie zagrożone dotrzymanie Terminu zakończenia robót lub określonego terminu zakończenia etapu robót budowlanych wynika z winy Wykonawcy, Wykonawca nie jest uprawniony do aktualizacji Harmonogramu i do wystąpienia do Inspektora nadzoru inwestorskiego i do Zamawiającego o przedłużenie Terminu zakończenia robót i do zwrotu poniesionych kosztów.
- 13.17. Inspektor nadzoru inwestorskiego może wstrzymać wpisem do Dziennika budowy wykonywanie robót budowlanych na podstawie Umowy w przypadku:
- wykonywania robót budowlanych niezgodnie z Dokumentacją projektową lub w sposób naruszający warunki bezpieczeństwa, stwarzający zagrożenie dla życia i zdrowia osób znajdujących się na Terenie budowy, i nie dokonania poprawy w wyznaczonym terminie, przy czym wszelkie opóźnienia wynikłe z powodu takiego wstrzymania obciążają wyłącznie Wykonawcę,
  - wystąpienia warunków atmosferycznych, mogących wpłynąć na pogorszenie jakości robót, z tym zastrzeżeniem, że przed wstrzymaniem robót budowlanych w związku z wystąpieniem tych okoliczności, Inspektor nadzoru inwestorskiego i przedstawiciel Wykonawcy uzgodnią nowe terminy wykonania robót w Harmonogramie rzeczowo – finansowym,
  - gdyby ich kontynuacja mogła wywołać zagrożenie bezpieczeństwa bądź spowodować niedopuszczalną niezgodność z Dokumentacją projektową lub z pozwoleniem na budowę.
- 13.18. Niezależnie od przyczyn wskazanych w pkt 13.16., Inspektor nadzoru inwestorskiego w uzgodnieniu z Zamawiającym może polecić Wykonawcy wstrzymanie robót lub ich dowolnej części na okres, który uzna za konieczny, nie przekraczający 3 miesięcy.
- 13.19. W przypadku, określonym w pkt 13.17, jeżeli wstrzymanie robót budowlanych nie nastąpiło z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy, jest on uprawniony do przedłużenia Terminu zakończenia robót o okres równy okresowi wstrzymania robót (przestoju).
- 13.20. Podjęcie przez Strony negocjacji w celu zmiany Umowy w zakresie terminów nie uprawnia Stron do odstąpienia od Umowy oraz nie uprawnia Wykonawcy do wstrzymania lub zwolnienia tempa wykonywania robót budowlanych.

14. Siła wyższa

- 14.1. Jeżeli którakolwiek ze Stron stwierdzi, że Umowa nie może być realizowana z powodu działania Siły wyższej lub z powodu następstw działania Siły wyższej, niezwłocznie powiadomi o tym na piśmie drugą Stronę.
- 14.2. W przypadku wystąpienia Siły wyższej lub jej następstw definitywnie uniemożliwiających kontynuację wykonywania robót budowlanych zgodnie z Umową, Wykonawca niezwłocznie wstrzyma roboty a Zamawiający będzie zobowiązany do zapłaty Wykonawcy należnego wynagrodzenia stosownie do stanu zaawansowania robót budowlanych, potwierdzonego przez Inspektora nadzoru inwestorskiego.

15. Procedury bezpieczeństwa

- 15.1. Wykonawca podczas wykonywania robót jest zobowiązany zapewnić przestrzeganie przepisów oraz zasad w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, bezpieczeństwa i ochrony zdrowia oraz ochrony przeciwpożarowej przez osoby przebywające na Terenie budowy.

- 15.2. Do obowiązków Wykonawcy należy w szczególności wykonanie i utrzymanie na własny koszt wszelkich zabezpieczeń i urządzeń niezbędnych w powyższym celu.
- 15.3. Wykonawca jest zobowiązany opracować i przedłożyć Zamawiającemu Plan bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zgodnie z wymaganiami Prbud i stosownego rozporządzenia (aktualnie rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 czerwca 2003 r. w sprawie informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony oraz planu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia ze zmianami) nie później niż 3 dni robocze przed datą rozpoczęcia robót.

16. Ubezpieczenie Wykonawcy

- 16.1. Wykonawca zobowiązuje się zawrzeć na czas obowiązywania Umowy nie później niż od dnia poprzedzającego dzień, w którym ma nastąpić przekazanie Terenu budowy, umowę lub umowy ubezpieczenia od wszelkiego ryzyka i odpowiedzialności związanej z realizacją Umowy, oraz do terminowego opłacania należnych składek ubezpieczeniowych, w zakresie odpowiedzialności cywilnej (OC) Wykonawcy z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, obejmujące swym zakresem co najmniej szkody poniesione przez osoby trzecie w wyniku śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia (szkoda osobowa) lub w wyniku utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia własnego lub osób trzecich, a także szkody spowodowane błędami (szkoda rzeczowa), powstałe w związku z wykonywaniem robót budowlanych i innych prac objętych przedmiotem Umowy, na kwotę ubezpieczenia nie niższą niż cena ofertowa brutto,
- 16.2. Koszt umowy, lub umów, o których mowa w pkt 16.1. w szczególności składki ubezpieczeniowe, pokrywa w całości Wykonawca.
- 16.3. Wykonawca przedłoży Zamawiającemu dokumenty potwierdzające zawarcie umowy ubezpieczenia, w tym w szczególności kopię umowy i polisy ubezpieczenia, nie później niż do dnia przekazania Terenu budowy. W przypadku uchybienia przedmiotowemu obowiązkowi Zamawiający ma prawo wstrzymać się z przekazaniem Terenu budowy do czasu ich przedłożenia, co nie powoduje wstrzymania biegu terminów umownych w zakresie wykonania Umowy przez Wykonawcę.
- 16.4. W razie wydłużenia czasu realizacji Umowy, Wykonawca zobowiązuje się do przedłużenia ubezpieczenia na zasadach określonych w pkt 16.1- 16.3, przedstawiając Zamawiającemu dokumenty potwierdzające zawarcie umowy ubezpieczenia, w tym w szczególności kopię umowy i polisy ubezpieczenia, na co najmniej 14 dni przed wygaśnięciem poprzedniej umowy ubezpieczenia

17. Utrzymanie Terenu budowy

- 17.1. Niezwłocznie po protokolarnym przejęciu Terenu budowy, Wykonawca jest zobowiązany do zagospodarowania Terenu budowy.
- 17.2. Do obowiązków Wykonawcy należy w szczególności:
- a) zapewnienie bezpieczeństwa osób przebywających na Terenie budowy oraz utrzymanie Terenu budowy w odpowiednim stanie i porządku zapobiegającym ewentualnemu zagrożeniu bezpieczeństwa tych osób,
  - b) podjęcie niezbędnych środków służących zapobieganiu wstępowi na Teren budowy przez osoby nieuprawnione,

- c) doprowadzenie niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej na Teren budowy (wykona we własnym zakresie doprowadzenie wody i energii elektrycznej i grzewczej w obrębie placu budowy),
- d) ponoszenie kosztów związanych z korzystaniem z urządzeń infrastruktury technicznej do celów związanych z wykonywaniem robót budowlanych, próbami i odbiorami (Wykonawca ponosi wszelkie koszty eksploatacyjne w okresie realizacji przedmiotu zamówienia związane z użyciem wody, energii elektrycznej, gazowej i grzewczej c.o. i c.w. w przyjętym obiekcie od momentu przekazania do momentu całkowitego odbioru robót budowlanych).
- 17.3. Wykonawca jest zobowiązany do zapewnienia Inspektorowi nadzoru inwestorskiego, osobom upoważnionym oraz innym uczestnikom procesu budowlanego, dostępu do Terenu budowy.
- 17.4. Roboty budowlane będące przedmiotem Umowy powinny być wykonywane w taki sposób, aby nie zakłócać w sposób nieuzasadniony ruchu na drogach.
- 17.5. W czasie wykonywania robót, Wykonawca jest zobowiązany utrzymywać Teren budowy w stanie wolnym od nadmiernych przeszkód komunikacyjnych, składować wszelkie urządzenia pomocnicze, sprzęt, materiały i grunty w ustalonych miejscach i należyтым porządku oraz usuwać zbędne przedmioty z Terenu budowy.
- 17.6. Wykonawca na własną odpowiedzialność i na swój koszt podejmie środki zapobiegawcze wymagane przez okoliczności, aby nie naruszać praw właścicieli posesji i budynków sąsiadujących z Terenem budowy oraz minimalizować zakłócenia lub szkody wynikające z prowadzenia robót budowlanych.
- 17.7. Po zakończeniu robót budowlanych Wykonawca jest zobowiązany uporządkować Teren budowy i przekazać go we właściwym stanie Inspektorowi nadzoru inwestorskiego najpóźniej do dnia Odbioru końcowego robót.
- 17.8. W przypadku stwierdzenia, że Teren budowy nie odpowiada warunkom określonym w pkt 17.5, Inspektor nadzoru inwestorskiego ma prawo polecić Wykonawcy natychmiastowe doprowadzenie Terenu budowy do należytego stanu. W przypadku nie dostosowania się do tych zaleceń, po uprzednim bezskutecznym wezwaniu, z terminem nie krótszym niż 5 dni roboczych skierowanym przez Inspektora nadzoru inwestorskiego do Wykonawcy, Zamawiający ma prawo zlecić firmie zewnętrznej doprowadzenie Terenu budowy do należytego stanu, a kosztami tych prac obciążyć Wykonawcę (wykonanie zastępcze).

18. Organizacja ruchu

- 18.1. W przypadku kiedy prace budowlane wymagałyby wprowadzenia organizacji ruchu na czas prowadzenia robót Wykonawca będzie zobowiązany do jej przygotowania i uzyskania jej zatwierdzenia.
- 18.2. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za prawidłowe oznakowanie i zabezpieczenie miejsca prowadzonych robót w pasie drogowym oraz za ich utrzymanie w należyтым stanie przez cały czas wykonywania robót.

19. Zabezpieczenie dróg

- 19.1. Wykonawca jest zobowiązany zastosować niezbędne możliwe środki celem ochrony dróg prowadzących na Teren budowy przed uszkodzeniami, które mogą spowodować roboty, transport lub sprzęt Wykonawcy, jego dostawców lub Podwykonawców, w szczególności powinien dostosować się

do obowiązujących ograniczeń obciążeń osi pojazdów podczas transportu materiałów i sprzętu na Teren budowy i z Terenu budowy.

- 19.2. Wykonawca jest zobowiązany ponosić koszty nałożonych na niego kar związanych z naruszeniem przez Wykonawcę przepisów dotyczących dopuszczalnych obciążeń osi pojazdów lub koszty naprawy uszkodzonych z jego winy dróg.

20. Zawiadamianie o szczególnych zdarzeniach

- 20.1. Jeżeli w trakcie wykonywania robót Wykonawca natrafi na przeszkody fizyczne, nie przewidziane Dokumentacją projektową, albo natrafi na obiekty archeologiczne, jest on zobowiązany do niezwłocznego powiadomienia o tym fakcie Inspektora nadzoru inwestorskiego.
- 20.2. Wykonawca ma obowiązek na bieżąco informować Inspektora nadzoru inwestorskiego o dostrzeganych lub przewidywanych problemach związanych z realizacją Umowy, które mogą mieć wpływ w szczególności na wysokość wynagrodzenia Wykonawcy lub na Termin zakończenia robót.
- 20.3. Nie później niż w terminie 3 dni roboczych od powiadomienia określonego w pkt 20.1 lub przekazania informacji określonej w pkt 20.2., Wykonawca przedłoży Zamawiającemu ocenę ich wpływu na Termin wykonania robót oraz przedstawi wycenę robót budowlanych wynikających z wystąpienia tych okoliczności.
- 20.4. Wykonawca opracuje i przedstawi Inspektorowi nadzoru inwestorskiego do akceptacji propozycje dotyczące uniknięcia lub zmniejszenia wpływu takiego wydarzenia lub okoliczności na wykonanie Umowy.
- 20.5. Jeśli wystąpienie szczególnych zdarzeń określonych w pkt 20.1, które nie powstały z winy Wykonawcy i nie są skutkiem działania Siły wyższej, powoduje opóźnienie w wykonaniu Umowy skutkujące brakiem możliwości dotrzymania Terminu zakończenia robót przewidzianych dla danego etapu robót lub skutkuje poniesieniem przez Wykonawcę dodatkowych kosztów, Wykonawca jest uprawniony do żądania przedłużenia Terminu zakończenia robót i do zwrotu Kosztów poniesionych wskutek zaistnienia tych okoliczności.

21. Znajdźiska archeologiczne

- 21.1. Wykopaliska lub znajdźiska, w szczególności monety, przedmioty wartościowe lub zabytkowe oraz inne przedmioty o znaczeniu historycznym lub archeologicznym bądź też przedstawiające znaczną wartość, odkryte lub znalezione na Terenie budowy, stanowią własność Skarbu Państwa.
- 21.2. Wykonawca niezwłocznie powiadomi Inspektora nadzoru inwestorskiego oraz właściwy organ państwowy o znajdźiskach i wykona polecenia Inspektora nadzoru inwestorskiego dotyczące właściwego zabezpieczenia miejsca znajdźiska, obchodzenia się z nimi i dalszego trybu postępowania.
- 21.3. Jeśli zastosowanie się Wykonawcy do poleceń Inspektora nadzoru inwestorskiego spowoduje konieczność poniesienia dodatkowych kosztów lub opóźnienie w realizacji robót, Wykonawcy przysługuje zwrot uzasadnionych kosztów po uzyskaniu ich zatwierdzenia przez Zamawiającego i uprawnienie do przedłużenia Terminu wykonania robót.

22. Ochrona środowiska

- 22.1. Wykonawca w czasie wykonywania robót budowlanych oraz usuwania ewentualnych Wad jest zobowiązany podjąć niezbędne działania w celu ochrony środowiska i przyrody na Terenie budowy i wokół Terenu budowy.
- 22.2. Wykonawca jest zobowiązany do postępowania zgodnie z ostateczną decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach na realizację przedsięwzięcia wydaną przez właściwy organ.
- 22.3. Wszelkie odpady oraz Materiały przeznaczone do odzysku (np. ziemia, drewno) stają się własnością Wykonawcy, który ponosi za nie odpowiedzialność. Ich składowanie, załadunek oraz transport Wykonawca będzie prowadził z należytą starannością w sposób uporządkowany i właściwy dla danego asortymentu.

23. Naprawa uszkodzeń

- 23.1. Wykonawca jest zobowiązany chronić przed uszkodzeniem lub kradzieżą wykonane przez siebie roboty i materiały przeznaczone do wykonania robót, do dnia Odbioru końcowego robót, z wyłączeniem wykonanych robót przyjętych przez Zamawiającego do użytkowania.
- 23.2. Uszkodzenia w robotach lub materiałach Wykonawca jest zobowiązany naprawić na własny koszt w sposób zapewniający zgodność robót i materiałów z wymaganiami STWiORB, odpowiednimi normami, aprobatami, i obowiązującymi przepisami prawa.
- 23.3. Jeżeli uszkodzenia w materiałach lub robotach powstały wskutek okoliczności stanowiących zgodnie z Umową ryzyko Zamawiającego, Wykonawca jest uprawniony do zwrotu poniesionych kosztów naprawy oraz wydłużenia Terminu wykonywania robót co najmniej o okres powstałego w ich wyniku opóźnienia.
- 23.4. Wykonawca jest odpowiedzialny za uszkodzenia w robotach lub materiałach przeznaczonych do wbudowania w obiekt, którego dotyczą roboty budowlane będące przedmiotem Umowy; za uszkodzenia powstałe w okresie wykonywania robót lub w okresie odpowiedzialności Wykonawcy za Wady, wskutek okoliczności, za które odpowiada Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca.

24. Kontrola jakości

- 24.1. Wykonawca jest odpowiedzialny za bieżącą kontrolę jakości robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy i Materiałów.
- 24.2. Wszystkie Materiały, które będą użyte do realizacji przedmiotu zamówienia powinny odpowiadać co do jakości wymogom wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania w budownictwie określonym w PrBud oraz winny odpowiadać wymaganiom, określonym w Dokumentacji projektowej oraz STWiORB.
- 24.3. Wszystkim wskazaniom znaków towarowych, patentów lub pochodzenia występującym w Dokumentacji projektowej oraz STWiORB towarzyszą wyrazy „lub równoważny” , co oznacza, że dopuszcza się zastosowanie urządzeń i materiałów nie gorszych niż opisywanym w dokumentacji tj. spełniających wymagania techniczne, funkcjonalne i jakościowe co najmniej takie jak wskazane w dokumentacji projektowej lub lepsze.
- 24.4. Wykonawca przedłoży Inspektorowi nadzoru inwestorskiego kopie wymaganych zgodnie z obowiązującymi przepisami orzeczeń, atestów oraz deklaracji zgodności na Materiały użyte do wykonania Umowy.

- 24.5. Materiały wykorzystywane przez Wykonawcę w celu wykonania przedmiotu Umowy powinny w szczególności:
- a) odpowiadać wymaganiom określonym w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o wyrobach budowlanych, rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 305/2011 z dnia 9 marca 2011 r. ustanawiającym zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych i uchylające dyrektywę Rady 89/106/EWG oraz STWiORB,
  - b) posiadać wymagane przepisami prawa certyfikaty, aprobaty techniczne, dopuszczenia do stosowania w Rzeczypospolitej Polskiej oraz w krajach Unii Europejskiej i innych krajach na mocy umów stowarzyszeniowych zawartych z Unią Europejską,
  - c) być dobrane zgodnie z zasadami wiedzy technicznej,
  - d) mają być w I gatunku,
  - e) być przeznaczone i przydatne dla celów, do jakich zostały użyte przy wykonywaniu robót budowlanych,
  - f) być wolne od praw osób trzecich w dacie ich wykorzystania w celu realizacji przedmiotu Umowy.
- 24.6. Wykonawca ma obowiązek wyegzekwowania od dostawców Materiałów określonej Umową jakości i prowadzenia bieżącej kontroli jakości Materiałów, przestrzegania warunków przechowywania w celu zapewnienia ich odpowiedniej jakości oraz uzgodnienia i określenia warunków dostaw Materiałów zapewniających dochowanie terminów realizacji robót określonych Umową.
- 24.7. Wykonawca jest zobowiązany przeprowadzać pomiary i badania Materiałów oraz robót budowlanych zgodnie z zasadami kontroli jakości materiałów i robót określonymi w odrębnych przepisach oraz STWiORB.
- 24.8. Inspektor nadzoru inwestorskiego może zobowiązać Wykonawcę do:
- a) usunięcia materiałów nieodpowiadających normom jakościowym określonym w pkt. 24.4. z Terenu budowy w wyznaczonym terminie lub
  - b) ponownego wykonania robót, jeżeli Materiały lub jakość wykonanych robót nie spełniają wymagań STWiORB lub nie zapewniają możliwości oddania do użytkowania przedmiotu Umowy.
- 24.9. Jeżeli Wykonawca nie zastosuje się do wydanych zgodnie z Umową poleceń Inspektora nadzoru inwestorskiego w terminie wskazanym przez Inspektora nadzoru inwestorskiego, Zamawiający, po bezskutecznym wezwaniu Wykonawcy do wykonania tych poleceń w terminie 7 dni roboczych, ma prawo zlecić powyższe czynności do wykonania przez osoby trzecie na koszt Wykonawcy (wykonanie zastępcze) i potrącić poniesione w związku z tym wydatki z wynagrodzenia Wykonawcy.
- 24.10. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli Inspektor nadzoru inwestorskiego ustali, że jakość Materiałów nie odpowiada wymaganiom określonym w pkt 24.4, niezwłocznie zawiadomi o tym fakcie Wykonawcę.
- 24.11. Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zastosuje zakwestionowane przez Inspektora nadzoru inwestorskiego Materiały do robót budowlanych dopiero wówczas, gdy Wykonawca udowodni, że ich jakość spełnia wymagania określone w pkt 24.4, po uzyskaniu pisemnej akceptacji Inspektora nadzoru inwestorskiego.
- 24.12. Wszystkie koszty związane z tymi czynnościami obciążają odpowiednio Wykonawcę.

- 24.13. W przypadku wykorzystania do realizacji robót budowlanych przez Wykonawcę, Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę nie zaakceptowanych przez Inspektora nadzoru inwestorskiego Materiałów, które nie są zgodne z pkt 24.4, Inspektor nadzoru inwestorskiego może polecić Wykonawcy niezwłoczny ich demontaż i usunięcie oraz zastąpienie zaakceptowanymi Materiałami.
- 24.14. Materiały i roboty budowlane wskazane przez Inspektora nadzoru inwestorskiego lub organ upoważniony do kontrolowania budowy powinny być poddawane badaniom służącym potwierdzeniu ich zgodności z odpowiednimi normami i przepisami.
- 24.15. Badania określone w STWiORB i Dokumentacji projektowej Wykonawca jest zobowiązany przeprowadzać na własny koszt.
- 24.16. Bieżące pomiary i badania Materiałów oraz robót budowlanych powinny być prowadzone w miejscu wyprodukowania Materiałów lub na Terenie budowy.
- 24.17. Wykonawca zobowiązany jest zapewnić odpowiedni system kontroli oraz instrumenty, urządzenia, personel i materiały potrzebne do zbadania jakości i ilości Materiałów i robót budowlanych oraz dostarczyć na własny koszt Inspektorowi nadzoru inwestorskiego wymagane próbki materiałów przed ich wykorzystaniem-
- 24.18. Badania Materiałów mogą być przeprowadzone na wniosek i koszt Wykonawcy poza miejscem wyprodukowania i Terenem budowy w zaakceptowanej przez Zamawiającego placówce badawczej.
- 24.19. Inspektor nadzoru inwestorskiego może zażądać od Wykonawcy wykonania badań dodatkowych, innych niż wymagane w STWiORB, lub wykonania dodatkowych badań poza miejscem wyprodukowania lub Terenem budowy dotyczących Materiałów lub robót budowlanych, które budzą uzasadnione wątpliwości, co do ich jakości. Koszty tych badań ponosić będzie Wykonawca.

25. Usuwanie nieprawidłowości i Wad stwierdzonych w czasie robót

- 25.1. W przypadku stwierdzenia przez Inspektora nadzoru inwestorskiego wykonywania robót budowlanych niezgodnie z Umową lub ujawnienia powstałych z przyczyn obciążających Wykonawcę Wad w robotach budowlanych stanowiących przedmiot Umowy, Inspektor nadzoru inwestorskiego jest uprawniony do żądania usunięcia przez Wykonawcę stwierdzonych nieprawidłowości lub Wad w określonym, odpowiednim technicznie terminie nie krótszym niż 5 dni roboczych. Koszt usunięcia nieprawidłowości lub Wad ponosi Wykonawca.
- 25.2. Jeżeli dla ustalenia wystąpienia Wad i ich przyczyn niezbędne jest dokonanie prób, badań, odkryć lub ekspertyz, Inspektor nadzoru inwestorskiego może polecić Wykonawcy dokonanie tych czynności na koszt Wykonawcy.
- 25.3. Jeżeli próby, badania, odkrycia, ekspertyzy nie potwierdzą wadliwości robót, Zamawiający zwraca Wykonawcy koszty ich przeprowadzenia.
- 25.4. Jeżeli Wykonawca nie usunie Wady w terminie wyznaczonym zgodnie z pkt 25.1., Zamawiający może zlecić usunięcie Wady przez osoby trzecie na koszt i ryzyko Wykonawcy (wykonanie zastępcze) i potrącić poniesione w związku z tym wydatki z wynagrodzenia Wykonawcy.

26. Odbiory

- 26.1. Wykonawca nie jest uprawniony do zakrycia wykonanej roboty budowlanej bez uprzedniej zgody Inspektora nadzoru inwestorskiego. Wykonawca, ma obowiązek umożliwić Inspektorowi nadzoru inwestorskiego sprawdzenie każdej roboty budowlanej zanikającej lub która ulega zakryciu.
- 26.2. Wykonawca zgłasza gotowość do odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu wpisem do Dziennika budowy i jednocześnie zawiadamia o tej gotowości Inspektora nadzoru inwestorskiego.
- 26.3. Inspektor nadzoru inwestorskiego dokonuje odbioru zgłoszonych przez Wykonawcę robót zanikających i ulegających zakryciu niezwłocznie, nie później jednak niż 3 dni od daty zgłoszenia gotowości do odbioru i potwierdza odbiór robót wpisem do Dziennika budowy.
- 26.4. Jeżeli Inspektor nadzoru inwestorskiego uzna odbiór robót zanikających lub ulegających zakryciu za zbędny, jest zobowiązany powiadomić o tym Wykonawcę niezwłocznie, nie później niż w terminie określonym w pkt 26.3.
- 26.5. W przypadku niezgłoszenia Inspektorowi nadzoru inwestorskiego gotowości do odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu lub dokonania zakrycia tych robót przed ich odbiorem, Wykonawca jest zobowiązany odkryć lub wykonać otwory niezbędne dla zbadania robót, a następnie na własny koszt przywrócić stan poprzedni.
- 26.6. Odbiór częściowy robót jest dokonywany w celu prowadzenia częściowych rozliczeń za wykonane roboty.
- 26.7. Po zakończeniu wykonania części robót, Wykonawca zgłasza gotowość do odbioru części robót poprzez odpowiedni wpis do Dziennika budowy, powiadamia o gotowości do odbioru Inspektora nadzoru inwestorskiego oraz przedstawia Inspektorowi nadzoru inwestorskiego dokumenty rozliczeniowe, zgodnie z pkt 27.3.1.
- 26.8. Dokonanie Odbioru częściowego następuje Protokołem odbioru częściowego na podstawie sporządzonego przez Wykonawcę, i akceptowanego przez Inspektora nadzoru inwestorskiego, wykazu robót wykonanych częściowo, w terminie 7 dni licząc od dnia zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do odbioru.
- 26.9. Wykaz robót, o którym mowa w pkt 26.8., jest akceptowany i korygowany przez Inspektora nadzoru inwestorskiego na podstawie rzeczywiście wykonanych i odebranych robót.
- 26.10. Odbiór końcowy jest dokonywany po zakończeniu przez Wykonawcę całości Robót budowlanych składających się na przedmiot Umowy, na podstawie oświadczenia Kierownika budowy wpisanego do Dziennika budowy i potwierdzenia tego faktu przez Inspektora nadzoru inwestorskiego, po pisemnym zgłoszeniu przez Wykonawcę zakończenia robót i zgłoszeniu gotowości do ich odbioru.
- 26.11. Przed zgłoszeniem gotowości do Odbioru końcowego Wykonawca przeprowadza wszystkie wymagane prawem próby i sprawdzenia, zawiadamiając o nich uprzednio Zamawiającego wpisem do Dziennika budowy w terminie umożliwiającym udział przedstawicieli Zamawiającego w próbach i sprawdzeniach.
- 26.12. W celu dokonania odbioru końcowego Wykonawca przedstawia Zamawiającemu komplet dokumentów pozwalających na ocenę prawidłowego wykonania przedmiotu odbioru, a w szczególności: Dziennik budowy, zaświadczenia właściwych jednostek i organów, protokoły

- odbiorów technicznych i odbiorów częściowych, świadectwa kontroli jakości, certyfikaty i aprobaty techniczne oraz dokumentację powykonawczą ze wszystkimi zamianami dokonanymi w toku budowy.
- 26.13. Odbiór końcowy jest przeprowadzany komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego, w tym Inspektora nadzoru inwestorskiego i upoważnionych przedstawicieli Wykonawcy. W uzasadnionych przypadkach komisja może zaprosić do współpracy rzeczoznawców lub specjalistów branżowych.
- 26.14. O terminie odbioru Wykonawca ma obowiązek poinformowania Podwykonawców, przy udziale których wykonał przedmiot Umowy.
- 26.15. Przystąpienie do Odbioru końcowego następuje w terminie nie dłuższym niż 7 dni roboczych od dnia pisemnego zgłoszenia przez Wykonawcę gotowości do odbioru końcowego.
- 26.16. Jeżeli w toku czynności Odbioru końcowego zostanie stwierdzone, że roboty budowlane będące jego przedmiotem nie są gotowe do odbioru z powodu ich nie zakończenia, z powodu wystąpienia istotnych Wad, uniemożliwiających korzystanie z przedmiotu Umowy, z powodu nie przeprowadzenia wymaganych prób i sprawdzeń lub braku pozwolenia na użytkowanie, Zamawiający może przerwać Odbiór końcowy, wyznaczając Wykonawcy termin do wykonania robót, usunięcia Wad lub przeprowadzenia prób i sprawdzeń, uwzględniający złożoność ich techniczną, a po jego upływie powrócić do wykonywania czynności Odbioru końcowego.
- 26.17. Komisja sporządza Protokół Odbioru końcowego robót. Podpisany Protokół odbioru końcowego robót jest podstawą do dokonania końcowych rozliczeń Stron.
- 26.18. W przypadku stwierdzenia w toku odbioru nieistotnych Wad przedmiotu Umowy, Strony uzgadniają w treści protokołu termin i sposób usunięcia Wad. Jeżeli Wykonawca nie usunie Wad w terminie lub w sposób ustalony w Protokole odbioru końcowego, Zamawiający, po uprzednim powiadomieniu Wykonawcy, jest uprawniony do zlecenia usunięcia Wad podmiotowi trzeciemu na koszt i ryzyko Wykonawcy.
- 26.19. Za dzień faktycznego Odbioru końcowego uznaje się dzień podpisania przez upoważnionych przedstawicieli Stron Umowy Protokołu odbioru końcowego robót.
- 26.20. Przeglądy gwarancyjne przeprowadzane są komisyjnie przy udziale upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego i Wykonawcy. Nieobecność Wykonawcy nie wstrzymuje przeprowadzenia przeglądu, a Zamawiający jest wówczas zobowiązany przesłać Wykonawcy protokół przeglądu gwarancyjnego wraz z wezwaniem do usunięcia stwierdzonych Wad gwarancyjnych w określonym przez Zamawiającego terminie.
- 26.21. Wykonawca zobowiązuje się do usunięcia zgłoszonych pisemnie przez użytkowników i Zamawiającego w okresie trwania gwarancji i rękojmi wad w terminie 14 dni kalendarzowych a wad szczególnie uciążliwych, w tym awarii urządzeń i instalacji w ciągu 2 dni roboczych od dnia otrzymania zgłoszenia.
- 26.22. Jeżeli usunięcie wady ze względów technicznych nie jest możliwe w terminie 14 dni, Wykonawca jest zobowiązany powiadomić o tym pisemnie Zamawiającego. Zamawiający w porozumieniu z Wykonawcą wyznaczy nowy termin z uwzględnieniem możliwości technologicznych i sztuki budowlanej.

- 26.23. Odbiór poprzedzający zakończenie okresu gwarancji i rękojmi odbędzie się na wniosek Zamawiającego lub Wykonawcy w terminie do 60 dni przed upływem okresu gwarancji i rękojmi. W przypadku stwierdzenia wad lub usterek Wykonawca zobowiązuje się do usunięcia tych wad w terminie 14 dni od daty przeglądu, o ile będzie to technologicznie możliwe. Jeżeli usunięcie wad ze względów technicznych nie jest możliwe w terminie 14 dni, Wykonawca jest zobowiązany powiadomić o tym pisemnie Zamawiającego. Zamawiający w porozumieniu z Wykonawcą wyznaczy nowy termin z uwzględnieniem możliwości technologicznych i sztuki budowlanej.
- 26.24. Jeżeli Wykonawca nie usunie Wad ujawnionych w okresie rękojmi lub gwarancji jakości w określonym przez Zamawiającego terminie, uwzględniającym możliwości techniczne lub technologiczne dotyczące usunięcia Wady, Zamawiający, po uprzednim zawiadomieniu Wykonawcy, jest uprawniony do zlecenia usunięcia Wad podmiotowi trzeciemu na koszt i ryzyko Wykonawcy.

27. Wynagrodzenie i warunki płatności

27.1. Zasady ogólne

- 27.1.1. Strony ustalają wynagrodzenie Wykonawcy za wykonanie przedmiotu Umowy, zgodnie z Ofertą Wykonawcy, na kwotę w wysokości:
- netto
- wraz z podatkiem od towarów i usług VAT w wysokości
- płatnym stosownie do postanowień pkt. 27.1.10 Umowy,
- co łącznie stanowi kwotę brutto w wysokości
- Zgodnie z załącznikiem do umowy – zestawienie kosztów.
- 27.1.2. Wynagrodzenie za wykonanie przedmiotu Umowy ma charakter ryczałtowy.
- 27.1.3. Zamawiający zapłaci Wykonawcy umówione Wynagrodzenie wyliczone zgodnie z zasadami określonymi Umową.
- 27.1.4. Rozliczenie za wykonanie robót budowlanych stanowiących przedmiot Umowy będzie dokonywane na podstawie rachunków lub faktur częściowych i rachunku lub faktury końcowej.
- 27.1.5. Wysokość płatności dokonywanych na podstawie rachunków lub faktur częściowych nie jest limitowana, z zastrzeżeniem, że wysokość płatności należnej na podstawie rachunku lub faktury końcowej nie może być mniejsza niż 10 % kwoty wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 27.1.1.
- 27.1.6. Wszystkie płatności za wykonane na podstawie Umowy roboty budowlane są dokonywane powykonawczo, na podstawie Protokołów odbioru robót, w terminach określonych Umową na podstawie wystawionych faktur z uwzględnieniem potrąceń wynikających z Umowy, na kwoty potwierdzone przez Inspektora nadzoru inwestorskiego na zestawieniach wartości ukończonych robót, zgodnie z Protokołami odbioru robót.
- 27.1.7. Zapłata wynagrodzenia i wszystkie inne płatności dokonywane na podstawie Umowy będą realizowane przez Zamawiającego w złotych polskich.
- 27.1.8. Wynagrodzenie Wykonawcy uwzględnia wszystkie obowiązujące w Polsce podatki, łącznie z VAT oraz opłaty celne i inne opłaty związane z wykonywaniem robót.
- 27.1.9. Należności za wykonane roboty budowlane będą wpłacane przez Zamawiającego na konto bankowe Wykonawcy, lub odpowiednio Podwykonawcy i dalszego Podwykonawcy, wskazane przez Wykonawcę, lub odpowiednio przez Podwykonawcę i dalszego Podwykonawcę, na podstawie

rachunku lub faktury wystawionej przez Wykonawcę, przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę.

27.1.10. Wynagrodzenie należne Wykonawcy zostanie ustalone z zastosowaniem stawki VAT obowiązującej w chwili powstania obowiązku podatkowego.

27.1.11.1. Wykonawca może wystąpić do Zamawiającego z wnioskiem o przeprowadzenie negocjacji w sprawie odpowiedniej zmiany wynagrodzenia należnego Wykonawcy, w razie wystąpienia jednej ze zmian przepisów wskazanych w art. 142 ust. 5 Pzp, jeżeli zmiany te będą miały wpływ na koszty wykonania przez Wykonawcę zamówienia publicznego wynikającego z niniejszej umowy tj. zmiany:

- 1) stawki podatku od towarów i usług,
- 2) wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalonego na podstawie art. 2 ust. 3-5 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,
- 3) zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym lub ubezpieczeniu zdrowotnemu lub wysokości stawki składki na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne.

27.1.11.2. Zmiana umowy na podstawie ustaleń negocjacyjnych, o których mowa w pkt. 27.1.11.1 może nastąpić po podpisaniu przez strony umowy aneksu, po wejściu w życie przepisów będących przyczyną złożenia wniosku Wykonawcy o przeprowadzenie negocjacji, o których mowa w pkt. 27.1.11.1.

27.1.11.3. Aneks, o którym mowa w pkt. 27.1.11.2, zostanie zawarty przez Strony w terminie 30 dni od daty złożenia Zamawiającemu wniosku o podjęcie negocjacji, o których mowa w pkt. 27.1.11.1 pod warunkiem złożenia przez Wykonawcę oświadczenia i kompletu dokumentów źródłowych, o których mowa w pkt. 27.1.11.8 w terminie umożliwiającym Zamawiającemu ich zbadanie w terminie określonym w pkt. 27.1.11.8. W innym przypadku termin zawarcia aneksu ulegnie przedłużeniu.

27.1.11.4. W razie zmiany, o której mowa w pkt. 27.1.11.1 pkt 1), wartość netto wynagrodzenia Wykonawcy (tj. bez podatku od towarów i usług) nie zmieni się, a określona w aneksie wartość brutto wynagrodzenia zostanie wyliczona z uwzględnieniem stawki podatku od towarów i usług, wynikającej ze zmienionych przepisów.

27.1.11.5. W razie zmiany, o której mowa w pkt. 27.1.11.1 pkt 2), przez pojęcie „odpowiedniej zmiany wynagrodzenia” należy rozumieć sumę wzrostu kosztów Wykonawcy niniejszej umowy wynikających z podwyższenia wynagrodzeń poszczególnych pracowników biorących udział w realizacji pozostałej do wykonania, w momencie wejścia w życie zmiany, części niniejszej umowy, do wysokości wynagrodzenia minimalnego obowiązującej po zmianie przepisów lub jej odpowiedniej części, w przypadku osób zatrudnionych w wymiarze niższym niż pełen etat.

27.1.11.6. W razie zmiany wskazanej w pkt. 27.1.11.1 pkt. 3), przez pojęcie „odpowiedniej zmiany wynagrodzenia” należy rozumieć sumę wzrostu kosztów Wykonawcy niniejszej umowy oraz drugiej strony umowy o pracę lub innej umowy cywilnoprawnej łączącej tego Wykonawcę z osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej, wynikających z konieczności odprowadzenia dodatkowych składek od wynagrodzeń osób zatrudnionych na umowę o pracę lub na podstawie innej umowy cywilnoprawnej zawartej przez Wykonawcę z osobą fizyczną nieprowadzącą działalności gospodarczej, a biorących udział w realizacji pozostałej do wykonania, w momencie wejścia w życie zmiany, części niniejszej umowy przy założeniu braku zmiany wynagrodzenia netto tych osób.

27.1.11.7. W razie zamówień realizowanych wspólnie przez kilku wykonawców lub realizowanych przy pomocy podwykonawców postanowienia pkt.27.1.11.5 – 27.1.11.6 stosuje się odpowiednio.

27.1.11.8. W przypadkach, o których mowa w pkt. 27.1.11.1 pkt. 2) i 3), do wniosku o przeprowadzenie negocjacji, o których mowa w pkt 27.1.11.1, Wykonawca winien złożyć Zamawiającemu pisemne oświadczenie o wysokości dodatkowych kosztów wynikających z wprowadzenia zmian, o których mowa w pkt. 27.1.11.1 pkt 2) i 3). Do oświadczenia Wykonawca winien dołączyć księgowe dokumenty źródłowe, w zakresie niezbędnym do oceny zasadności zmiany umowy. Badanie dokumentów źródłowych przez Zamawiającego nie będzie trwać dłużej niż 14 dni.

27.2. Podstawy wyliczenia wynagrodzenia za roboty budowlane niezbędne do realizacji Umowy nie ujęte w ofercie.

27.2.1. Wynagrodzenie Wykonawcy za wykonanie robót budowlanych, o których mowa w pkt 27.2 zostanie ustalone z zastosowaniem następujących zasad:

- a) W celu określenia zasadności oraz szczegółowego zakresu robót koniecznych do wykonania Kierownik Budowy sporządza Protokół konieczności, przekazuje go do akceptacji przez Inspektora nadzoru inwestorskiego i zatwierdzenia przez Zamawiającego,
- b) Zmiana wynagrodzenia wykonawcy z tytułu wykonania robót, o których mowa w pkt 27.2 Umowy zostanie wyliczona na podstawie przedmiaru robót, cen jednostkowych i parametrów cenotwórczych określonych w kosztorysie złożonym po podpisaniu umowy, a w przypadku gdy niezbędnych pozycji brakuje w kosztorysie - na podstawie wyceny własnej według cen minimalnych SEKOCENBUD na kwartał obowiązujący w dniu podpisania niniejszej umowy. Wzrost wynagrodzenia umownego Wykonawcy z tytułu wykonania tych robót jest możliwy tylko w przypadku, gdy Wykonawca przy zachowaniu należytej staranności nie mógł wykryć Wad w Dokumentacji projektowej na etapie sporządzania oferty (zgodnie z uzasadnieniem wyroku SN z dnia 26.06.2008 r., sygn. akt II CSK 101/08 i wyroku SN z dnia 27.03.2000 r., sygn. akt III CKN 629/98).

27.2.2. Jeżeli kalkulacja przedłożona przez Wykonawcę do zatwierdzenia Zamawiającemu będzie wykonana niezgodnie z zasadami określonymi w pkt 27.2.1., Zamawiający wprowadzi korektę kalkulacji, stosując zasady określone w pkt 27.2.1.

27.3. Rozliczenia okresowe

27.3.1. Rozliczenie częściowe za wykonane roboty w poszczególnych miesiącach trwania umowy będzie się odbywać fakturami częściowymi - nie częściej niż jedna faktura w branży w miesiącu. Dokumentem stwierdzającym stan zaawansowania robót, stanowiącym podstawę do wystawienia faktury, będzie Częściowy Protokół Odbioru Robót Budowlanych potwierdzony przez Inspektora nadzoru inwestorskiego i Kierownika Budowy.

27.4. Rozliczenia końcowe

27.4.1. Po zakończeniu wszystkich robót budowlanych i przeprowadzeniu czynności odbiorowych w zakresie robót budowlanych Wykonawca wystawi fakturę końcową. Dokumentem stanowiącym podstawę do wystawienia faktury, będzie Protokół Odbioru końcowego.

27.5. Płatności

27.5.1. Płatności są realizowane w terminie nie dłuższym niż 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania przez

Zamawiającego wystawionej przez Wykonawcę faktury lub rachunku z uwzględnieniem potrąceń wynikających z Umowy, na kwoty potwierdzone przez Inspektora nadzoru inwestorskiego w zestawieniach wartości wykonanych robót, zgodnie z protokołami odbioru robót.

- 27.5.2. Wykonawca jest zobowiązany przedłożyć, wraz z okresowym rozliczeniem należnego mu wynagrodzenia, oświadczenia Podwykonawców i dalszych Podwykonawców o uregulowaniu względem nich wszystkich należności lub dowody dotyczące zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcom i dalszym Podwykonawcom, dotyczące tych należności, których termin upłynął w poprzednim okresie rozliczeniowym. Oświadczenia, podpisane przez osoby upoważnione do reprezentowania składających je Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców lub inne dowody na potwierdzenie dokonanej zapłaty wynagrodzenia powinny potwierdzać brak zaległości Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w uregulowaniu wszystkich wymagalnych w tym okresie wynagrodzeń Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców wynikających z Umów o podwykonawstwo. Wzór oświadczenia zostanie przekazany Wykonawcy przez Inspektora nadzoru.
- 27.5.3. Jeżeli w terminie określonym w zaakceptowanej przez Zamawiającego Umowie o podwykonawstwo, Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca nie zapłaci wymagalnego wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca może zwrócić się z żądaniem zapłaty należnego wynagrodzenia bezpośrednio do Zamawiającego.
- 27.5.4. Zamawiający niezwłocznie po zgłoszeniu żądania dokonania płatności bezpośredniej zawiadomi Wykonawcę o żądaniu Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy oraz wezwie Wykonawcę do zgłoszenia pisemnych uwag dotyczących zasadności bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, w terminie 7 dni od dnia doręczenia Wykonawcy wezwania.
- 27.5.5. W przypadku zgłoszenia przez Wykonawcę uwag, o których mowa w pkt 27.5.4., podważających zasadność bezpośredniej zapłaty, Zamawiający może:
- a) nie dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy, jeżeli Wykonawca wykaże niezasadność takiej zapłaty lub
  - b) złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w przypadku zaistnienia zasadniczej wątpliwości co do wysokości kwoty należnej zapłaty lub podmiotu, któremu płatność się należy,
  - c) dokonać bezpośredniej zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, jeżeli Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca wykaże zasadność takiej zapłaty.
- 27.5.6. Zamawiający jest zobowiązany zapłacić Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy należne wynagrodzenie, będące przedmiotem żądania, o którym mowa w pkt 27.5.3., jeżeli Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca udokumentuje jego zasadność fakturą lub rachunkiem oraz dokumentami potwierdzającymi wykonanie i odbiór robót, a Wykonawca nie złoży w trybie określonym w pkt 27.5.4. uwag wykazujących niezasadność bezpośredniej zapłaty. Bezpośrednia zapłata obejmuje wyłącznie należne wynagrodzenie, bez odsetek należnych Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy z tytułu uchybienia terminowi zapłaty.
- 27.5.7. Równowartość kwoty zapłaconej Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, bądź skierowanej do

depozytu sądowego, Zamawiający potrąci z wynagrodzenia należnego Wykonawcy.

- 27.5.8. Podstawą wypłaty należnego Wykonawcy wynagrodzenia, przypadającego na kolejne okresy rozliczeniowe, będą wystawione przez Wykonawcę: rachunek lub faktura, o których mowa w pkt 27.5.1., przedstawione Zamawiającemu wraz z kompletem n/w dokumentów:
- a) z protokołem Odbioru częściowego zakończonego etapu robót, w którym będą wyszczególnione wydzielone elementy robót budowlanych wykonane przez Podwykonawców i dalszych Podwykonawców, lub do którego będą załączone protokoły odbioru części robót wykonanych przez Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców w ramach odbieranego etapu robót,
  - b) z kopiami faktur lub rachunków wystawionych przez zaakceptowanych przez Zamawiającego Podwykonawców i dalszych Podwykonawców za wykonane przez nich roboty, dostawy i usługi,
  - c) z kopiami przelewów bankowych potwierdzających płatności albo ze sporządzonymi nie więcej niż 5 dni przed upływem terminu płatności oświadczeniami Podwykonawców i dalszych Podwykonawców o nie zaleganiu z płatnościami wobec nich przez Wykonawcę lub przez Podwykonawców,
  - d) a w przypadku braku robót budowlanych, dostaw lub usług zrealizowanych przez Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców przed dniem Odbioru częściowego robót budowlanych, lub jeżeli roszczenia Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców nie były jeszcze wymagalne – wraz z oświadczeniami Podwykonawców lub dalszych podwykonawców w tym zakresie.
- 27.5.9. Jeżeli Wykonawca nie przedstawi wraz z fakturą lub rachunkiem kompletu dokumentów, o których mowa w pkt 27.5.8., Zamawiający jest uprawniony do wstrzymania wypłaty należnego Wykonawcy wynagrodzenia do czasu przedłożenia przez Wykonawcę stosownych dokumentów. Wstrzymanie przez Zamawiającego zapłaty do czasu wypełnienia przez Wykonawcę wymagań, o których mowa w pkt 27.5.8, nie skutkuje nie dotrzymaniem przez Zamawiającego terminu płatności i nie uprawnia Wykonawcy do żądania odsetek.
- 27.5.10. Zamawiający jest uprawniony do żądania i uzyskania od Wykonawcy niezwłocznie wyjaśnień w przypadku wątpliwości dotyczących dokumentów składanych wraz z wnioskami o płatność.
- 27.5.11. Wykonawca przekazuje Zamawiającemu pisemne uwagi, o których mowa w pkt 27.5.4. szczegółowe uzasadnienie zajętą stanowiska co do zakresu i charakteru robót budowlanych, dostaw i usług realizowanych przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę, prawidłowości ich wykonania, oraz co do wypełnienia przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę postanowień Umowy o podwykonawstwo w zakresie mającym wpływ na wymagalność roszczenia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, a także co do innych okoliczności mających wpływ na tę wymagalność.
- 27.5.12. Zamawiający jest uprawniony do odstąpienia od dokonania bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy i do wypłaty Wykonawcy należnego wynagrodzenia, jeżeli Wykonawca zgłosi uwagi, o których mowa w pkt 27.5.4 i wykaże niezasadność takiej płatności, lub jeżeli Wykonawca nie zgłosi uwag o których mowa w pkt 27.5.4, a Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca nie wykażą zasadności takiej płatności.
- 27.5.13. Zamawiający może dokonać bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, jeżeli Wykonawca zgłosi uwagi, o których mowa w pkt 27.5.4 i potwierdzi zasadność

takiej płatności, lub jeżeli Wykonawca nie zgłosi uwag, o których mowa w pkt 27.5.4, a Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca wykażą zasadność takiej płatności.

- 27.5.14. Podstawą płatności bezpośredniej dokonywanej przez Zamawiającego na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy będzie kopia faktury lub rachunku Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy, potwierdzona za zgodność z oryginałem przez Wykonawcę lub Podwykonawcę, przedstawiona Zamawiającemu wraz z potwierdzoną za zgodność z oryginałem kopią protokołu odbioru przez Wykonawcę lub Podwykonawcę robót budowlanych, lub potwierdzeniem odbioru dostaw lub usług.
- 27.5.15. Bezpośrednia płatność dokonywana przez Zamawiającego na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy będzie obejmować wyłącznie należne Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy wynagrodzenie, bez odsetek należnych Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy z tytułu opóźnienia w zapłacie należnego wynagrodzenia przez Wykonawcę lub Podwykonawcę i będzie dotyczyć wyłącznie należności powstałych po zaakceptowaniu przez Zamawiającego Umowy o podwykonawstwo robót budowlanych lub Umowy o podwykonawstwo w zakresie dostaw lub usług.
- 27.5.16. Dokonanie bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy lub ważne złożenie kwoty potrzebnej na pokrycie wynagrodzenia z tytułu bezpośredniej płatności do depozytu sądowego, skutkuje umorzeniem wierzytelności przysługującej Wykonawcy od Zamawiającego z tytułu wynagrodzenia do wysokości kwoty odpowiadającej dokonanej płatności.
- 27.5.17. Zamawiający dokona bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w terminie 30 dni od dnia pisemnego potwierdzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy przez Zamawiającego uznania płatności bezpośredniej za uzasadnioną.
- 27.5.18. Zamawiający może złożyć do depozytu sądowego kwotę potrzebną na pokrycie wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy w przypadku zasadniczych wątpliwości co do wysokości należnej zapłaty lub co do podmiotu, któremu płatność należy się, co uznaje się za równoznaczne z wykonaniem w zakresie objętym zdeponowaną kwotą zobowiązania Zamawiającego względem Wykonawcy.
- 27.5.19. Odpowiedzialność Zamawiającego wobec Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy z tytułu płatności bezpośrednich za wykonanie robót budowlanych jest ograniczona wyłącznie do wysokości kwoty należności za wykonanie tych robót budowlanych, wynikającej z Umowy. W przypadku różnic w cenach jednostkowych za wykonane roboty pomiędzy cenami jednostkowymi określonymi Umową o podwykonawstwo a cenami jednostkowymi określonymi Umową Zamawiający uzna i wypłaci Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy na podstawie wystawionej przez niego faktury lub rachunku wyłącznie kwotę należną na podstawie cen jednostkowych określonych Umową.
- 27.5.20. W przypadku, gdy Podwykonawcy lub dalsi Podwykonawcy, uprawnieni do uzyskania od Zamawiającego płatności bezpośrednich, nie wystawili żadnych rachunków lub faktur w danym okresie rozliczeniowym, i Wykonawca załączy do wystawianego rachunku lub faktury oświadczenia Podwykonawców i dalszych Podwykonawców potwierdzające tę okoliczność, cała kwota wynikająca z faktury lub rachunku zostanie wypłacona przez Zamawiającego Wykonawcy.
- 27.5.21. Do rachunku lub faktury końcowej za wykonanie przedmiotu Umowy Wykonawca dołączy oświadczenia Podwykonawców i dalszych Podwykonawców o pełnym zafakturowaniu przez nich lub

objęciu wystawionymi przez nich rachunkami zakresu robót wykonanych zgodnie z Umowami o podwykonawstwo oraz o pełnym rozliczeniu wymagalnego wynagrodzenia za te roboty do wysokości objętej płatnością końcową.

27.5.22. W przypadku obiektywnej niemożności uzyskania oświadczeń Podwykonawców i/lub dalszych Podwykonawców Zamawiający może uznać inne dowody dokonania rozliczenia z Podwykonawcami i/lub dalszymi Podwykonawcami, w szczególności stosowne faktury lub rachunki, protokoły odbioru wraz z potwierdzeniami przelewów.

27.6. Zaliczki

27.6.1. Zamawiający nie będzie udzielał Wykonawcy zaliczek na poczet wykonania zamówienia.

27.7. Wierzytelności

27.7.1. Wykonawca nie może dokonać zastawienia lub przeniesienia, w szczególności: cesji, przekazu, sprzedaży; jakiegokolwiek wierzytelności wynikającej z Umowy lub jej części, jak również korzyści wynikającej z Umowy lub udziału w niej na osoby trzecie bez uprzedniej, pisemnej zgody Zamawiającego.

27.7.2. W przypadku Wykonawcy będącego Konsorcjum, z wnioskiem do Zamawiającego o wyrażenie zgody na dokonanie czynności, o której mowa w pkt 27.7.1., występuje podmiot reprezentujący wszystkich członków Konsorcjum, zgodnie z posiadanym pełnomocnictwem.

27.7.3. Zamawiający nie wyrazi zgody na dokonanie czynności określonej w pkt 27.7.1. dopóki Wykonawca nie przedstawi dowodu zaspokojenia roszczeń wszystkich Podwykonawców, których wynagrodzenie byłoby regulowane ze środków objętych wierzytelnością będącą przedmiotem czynności przedstawionej do akceptacji.

27.7.4. Cesja, przelew lub czynność wywołująca podobne skutki, dokonane bez pisemnej zgody Zamawiającego, są względem Zamawiającego bezskuteczne.

28. Prawa autorskie

28.1. Z chwilą przyjęcia przez Zamawiającego utworów powstałych w związku z realizacją niniejszej Umowy (lub przyjmowanej przez niego części), w ramach Ceny ofertowej brutto, Wykonawca przenosi na rzecz Zamawiającego bezwarunkowo, bez dodatkowych opłat, całość autorskich praw majątkowych do wszystkich utworów w rozumieniu ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o Prawie autorskim i prawach pokrewnych, stworzonych na potrzeby realizacji przedmiotu Umowy, lub odpowiednio całość nieograniczonych czasowo i terytorialnie niewyłącznych licencji, niezbędnych do korzystania z przekazanych utworów, w szczególności takich jak: raporty, mapy, wykresy, rysunki, plany, dane statystyczne, ekspertyzy, obliczenia, programy komputerowe przeznaczone do sterowania urządzeniami, instalacjami itp. obiektów i inne dokumenty oraz broszury przekazane Zamawiającemu w wykonaniu niniejszej Umowy, zwanych dalej utworami; bez dodatkowych oświadczeń stron w tym zakresie wraz z wyłącznym prawem do wykonywania i zezwalania na wykonywanie zależnych praw autorskich, na polach eksploatacji wskazanych w pkt 28.2. Równocześnie Wykonawca przenosi na rzecz Zamawiającego własność wszelkich egzemplarzy lub nośników, na których utrwalono ww. utwory, które przekaze Zamawiającemu stosownie do postanowień niniejszej Umowy.

- 28.2. Zamawiający z chwilą przeniesienia na niego autorskich praw majątkowych i praw zależnych do utworów wchodzących w skład ww. dokumentacji lub jej części będzie mógł korzystać z niej w całości lub w części, na następujących polach eksploatacji:
- a) utrwalenie i zwielokrotnianie dowolnymi technikami, w tym drukarskimi, poligraficznymi, reprograficznymi, informatycznymi, cyfrowymi, w tym kserokopie, slajdy, reprodukcje komputerowe, odręcznie i odmianami ww. technik,
  - b) wykorzystywanie wielokrotne utworu do realizacji celów, zadań i inwestycji Zamawiającego,
  - c) wykorzystanie do opracowania wniosku o dofinansowanie z funduszy UE,
  - d) wprowadzanie do pamięci komputera,
  - e) wykorzystanie w zakresie koniecznym dla prawidłowej eksploatacji utworu w przedsiębiorstwie Zamawiającego w dowolnym miejscu i czasie w dowolnej liczbie,
  - f) udostępnianie wykonawcom, w tym także wykonanych kopii,
  - g) najem, dzierżawa,
  - h) wielokrotne wykorzystywanie do opracowania i realizacji projektu technicznego z przedmiarami i kosztorysami inwestorskimi,
  - i) rozpowszechnianie w inny sposób w tym: wprowadzanie do obrotu, ekspozycja, publikowanie części lub całości, opracowania,
  - j) przetwarzanie, wprowadzanie zmian, poprawek i modyfikacji.
- 28.3. Postanowienia pkt 28.1. i 28.2 stosuje się odpowiednio do zmian utworów wchodzących w skład ww. dokumentacji w ramach nadzoru autorskiego dokonane podczas wykonywania prac objętych tą dokumentacją.
- 28.4. Strony ustalają, iż rozpowszechnianie na polach eksploatacji określonych w pkt 28.2 może następować w całości, w części, fragmentach, samodzielnie, w połączeniu z dziełami innych podmiotów, w tym jako część dzieła zbiorowego, po zarchiwizowaniu w formie elektronicznej i drukowanej, po dokonaniu opracowań, przystosowań, uzupełnień lub innych modyfikacji, itd.
- 28.5. W przypadku wystąpienia przez jakąkolwiek osobę trzecią w stosunku do Zamawiającego z roszczeniem z tytułu naruszenia praw autorskich, zarówno osobistych, jak i majątkowych, jeżeli naruszenie nastąpiło w związku z nienależytym wykonaniem dokumentacji w ramach Kontraktu przez Wykonawcę, Wykonawca:
- a) przyjmie na siebie pełną odpowiedzialność za powstanie oraz wszelkie skutki powyższych zdarzeń;
  - b) w przypadku skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego wstąpi do procesu po stronie Zamawiającego i pokryje wszelkie koszty związane z udziałem Zamawiającego w postępowaniu sądowym oraz ewentualnym postępowaniu egzekucyjnym, w tym koszty obsługi prawnej postępowania;
  - c) poniesie wszelkie koszty związane z ewentualnym pokryciem roszczeń majątkowych i niemajątkowych związanych z naruszeniem praw autorskich majątkowych lub osobistych osoby lub osób zgłaszających roszczenia.

- 28.6. Jeżeli do czasu odstąpienia od Umowy przez Wykonawcę lub Zamawiającego autorskie prawa majątkowe, o których mowa w pkt 28.1., nie zostaną przeniesione na Zamawiającego, przejście tych praw na Zamawiającego nastąpi z chwilą odstąpienia.

29. Uprawnienia z tytułu rękojmi i gwarancji jakości

- 29.1. Wykonawca ponosi wobec Zamawiającego odpowiedzialność z tytułu rękojmi za Wady przedmiotu Umowy przez okres ..... lat od daty Odbioru końcowego robót, na zasadach określonych w KC.
- 29.2. W okresie rękojmi, w ramach wynagrodzenia ryczałtowego, Wykonawca przejmuje na siebie wszelkie obowiązki wynikające z serwisowania i konserwacji zabudowanych urządzeń, instalacji i wyposażenia.
- 29.3. Wykonawca przez okres rękojmi dokonywał będzie, nie rzadziej niż dwa razy w roku, serwisowanie i konserwację instalacji, urządzeń i wyposażenia elektrycznego. Konserwacja dokonana będzie w terminie do 30. maja każdego roku obowiązującej rękojmi – I termin, oraz do 30. listopada każdego roku obowiązującej rękojmi – II termin i potwierdzona wpisem do książki serwisowej danego urządzenia. O fakcie dokonania konserwacji i serwisu Wykonawca poinformuje Zamawiającego pisemnie we wskazanych terminach. Do zgłoszenia potwierdzenia Wykonawca dołączy kserokopię książki serwisowej danego urządzenia z odpowiednim wpisem potwierdzającym dokonanie serwisu i konserwacji. Po dokonaniu zgłoszenia Zamawiający w terminie 14 dni dokona sprawdzenia i odbioru wykonanych prac. Zamawiający uzna prace za wykonane należycie jeżeli w terminie 14 dni nie zgłosi na piśmie Wykonawcy zastrzeżeń i uwag. W przypadku ujawnienia wad, Zamawiający wyznaczy termin na ich usunięcie.
- 29.4. W przypadku, gdy Wykonawca nie przystępuje do usuwania Wad lub usunie Wady w sposób nienależyty, Zamawiający, poza uprawnieniami przysługującymi mu na podstawie KC, może powierzyć usunięcie Wad podmiotowi trzeciemu na koszt i ryzyko Wykonawcy (wykonanie zastępcze), po uprzednim wezwaniu Wykonawcy i wyznaczeniu dodatkowego terminu nie krótszego niż 21 dni.
- 29.5. Usunięcie Wad następuje na koszt i ryzyko Wykonawcy.
- 29.6. Rozszerzenie rękojmi nie ogranicza prawa Zamawiającego do dochodzenia roszczeń o naprawienie szkody w pełnej wysokości na zasadach określonych w KC.

30. Zabezpieczenie należytego wykonania Umowy

- 30.1. Zamawiający oświadcza, że Wykonawca przed zawarciem Umowy wniósł na jego rzecz Zabezpieczenie należytego wykonania umowy na zasadach określonych w przepisach ustawy Pzp na kwotę równą **10 %** Ceny ofertowej brutto w formie .....
- 30.2. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy ma na celu zabezpieczenie i ewentualne zaspokojenie roszczeń Zamawiającego z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania Umowy przez Wykonawcę, w tym usunięcia Wad, w szczególności roszczeń Zamawiającego wobec Wykonawcy o zapłatę kar umownych.
- 30.3. Beneficjentem Zabezpieczenia należytego wykonania Umowy jest Zamawiający.
- 30.4. Koszty Zabezpieczenia należytego wykonania Umowy ponosi Wykonawca.
- 30.5. Wykonawca jest zobowiązany zapewnić, aby Zabezpieczenie należytego wykonania umowy zachowało moc wiążącą w okresie wykonywania Umowy oraz w okresie rękojmi za Wady fizyczne. Wykonawca jest zobowiązany do niezwłocznego informowania Zamawiającego o faktycznych lub

- prawnych okolicznościach, które mają lub mogą mieć wpływ na moc wiążącą Zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz na możliwość i zakres wykonywania przez Zamawiającego praw wynikających z zabezpieczenia.
- 30.6. Kwota w wysokości ..... PLN stanowiąca 70 % Zabezpieczenia należytego wykonania umowy, zostanie zwrócona w terminie 30 dni od dnia Odbioru końcowego robót.
- 30.7. Kwota pozostawiona na Zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za Wady fizyczne, wynosząca 30% wartości Zabezpieczenia należytego wykonania umowy, tj. .... PLN, zostanie zwrócona nie później niż w 15 dniu po upływie tego okresu.
- 30.8. W trakcie realizacji Umowy Wykonawca może dokonać zmiany formy Zabezpieczenia należytego wykonania umowy na jedną lub kilka form, o których mowa w przepisach Pzp, pod warunkiem, że zmiana formy Zabezpieczenia zostanie dokonana z zachowaniem ciągłości zabezpieczenia i bez zmniejszenia jego wysokości.
- 30.9. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy pozostaje w dyspozycji Zamawiającego i zachowuje swoją ważność na czas określony w Umowie.
- 30.10. Jeżeli nie zajdzie powód do realizacji zabezpieczenia w całości lub w części, podlega ono zwrotowi Wykonawcy odpowiednio w całości lub w części w terminach, o których mowa w pkt 30.6. i pkt 30.7. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy wniesione w pieniądzu zostanie zwrócone wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego Zamawiającego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszty prowadzenia rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek Wykonawcy.
- 30.11. Zamawiający może dochodzić zaspokojenia z Zabezpieczenia należytego wykonania umowy, jeżeli jakkolwiek kwota należna Zamawiającemu od Wykonawcy w związku z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem Umowy nie zostanie zapłacona w terminie 14 dni od dnia otrzymania przez Wykonawcę pisemnego wezwania do zapłaty.
- 30.12. Jeżeli okres ważności Zabezpieczenia należytego wykonania umowy jest krótszy niż wymagany okres jego ważności, Wykonawca jest zobowiązany ustanowić nowe Zabezpieczenie należytego wykonania umowy nie później niż na 30 dni przed wygaśnięciem ważności dotychczasowego Zabezpieczenia.
- 30.13. Jeżeli Wykonawca w terminie określonym w pkt 30.12 nie przedłoży Zamawiającemu nowego Zabezpieczenia należytego wykonania umowy, Zamawiający będzie uprawniony do zrealizowania dotychczasowego Zabezpieczenia w trybie wypłaty całej kwoty, na jaką w dacie wystąpienia z roszczeniem opiewać będzie dotychczasowe Zabezpieczenie.
- 30.14. Zamawiający zwróci Wykonawcy środki pieniężne otrzymane z tytułu realizacji Zabezpieczenia należytego wykonania umowy po przedstawieniu przez Wykonawcę nowego zabezpieczenia albo w terminie zwrotu danej części Zabezpieczenia.
- 30.15. W przypadku wniesienia zabezpieczenia roszczeń z tytułu rękojmi w formie gwarancji ubezpieczeniowej lub bankowej Gwarant zobowiązuje się nieodwołalnie i bezwarunkowo na pierwsze pisemne żądanie Zamawiającego do zapłaty należności w kwocie wynikającej z gwarancji na rzecz Zamawiającego.

31. Zmiana Umowy

31.1. Strony mają prawo do przedłużenia Terminu realizacji umowy o okres trwania przyczyn, z powodu których będzie zagrożone dotrzymanie Terminu realizacji umowy, w następujących sytuacjach:

- a) jeżeli przyczyny, z powodu których będzie zagrożone dotrzymanie Terminu realizacji umowy będą następstwem okoliczności, za które odpowiedzialność ponosi Zamawiający, w szczególności będą następstwem nieterminowego przekazania Terenu budowy, konieczności zmian Dokumentacji projektowej w zakresie, w jakim ww. okoliczności miały lub będą mogły mieć wpływ na dotrzymanie Terminu zakończenia robót,
- b) gdy wystąpią niekorzystne warunki atmosferyczne uniemożliwiające prawidłowe wykonanie robót, w szczególności z powodu technologii realizacji prac określonej: Umową, normami lub innymi przepisami, wymagającej konkretnych warunków atmosferycznych, jeżeli konieczność wykonania prac w tym okresie nie jest następstwem okoliczności, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność,
- c) gdy wystąpi konieczność wykonania robót zamiennych lub innych robót niezbędnych do wykonania przedmiotu Umowy ze względu na zasady wiedzy technicznej, oraz udzielenia zamówień dodatkowych i uzupełniających, które wstrzymują lub opóźniają realizację przedmiotu Umowy, wystąpienia niebezpieczeństwa kolizji z planowanymi lub równolegle prowadzonymi przez inne podmioty inwestycjami w zakresie niezbędnym do uniknięcia lub usunięcia tych kolizji,
- d) wystąpią opóźnienia w dokonaniu określonych czynności lub ich zaniechanie przez właściwe organy administracji państwowej, które nie są następstwem okoliczności, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność,
- e) gdy wystąpią opóźnienia w wydawaniu decyzji, zezwoleń, uzgodnień, itp., do wydania których właściwe organy są zobowiązane na mocy przepisów prawa, jeżeli opóźnienie przekroczy okres, przewidziany w przepisach prawa, w którym ww. decyzje powinny zostać wydane oraz nie są następstwem okoliczności, za które Wykonawca ponosi odpowiedzialność,
- f) jeżeli wystąpi brak możliwości wykonywania robót z przyczyn niezależnych od Wykonawcy, w szczególności z powodu nie dopuszczenia do ich wykonywania lub nakazania ich wstrzymania przez uprawniony organ , lub też konieczności wstrzymania robót wynikającej bezpośrednio z przepisów prawa,
- g) wystąpienia Siły wyższej uniemożliwiającej wykonanie przedmiotu Umowy zgodnie z jej postanowieniami.

31.2. Wykonawca jest uprawniony do żądania zmiany Umowy w zakresie terminów, Materiałów, parametrów technicznych, technologii wykonania robót budowlanych, sposobu i zakresu wykonania przedmiotu Umowy w następujących sytuacjach:

- a) konieczności zrealizowania jakiegokolwiek części robót, objętej przedmiotem Umowy, przy zastosowaniu odmiennych rozwiązań technicznych lub technologicznych, niż wskazane w Dokumentacji projektowej, a wynikających ze stwierdzonych Wad tej Dokumentacji lub zmiany stanu prawnego w oparciu o który je przygotowano, gdyby zastosowanie przewidzianych rozwiązań groziło niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przedmiotu Umowy,
- b) konieczności realizacji robót wynikających z wprowadzenia w Dokumentacji projektowej zmian uznanych za nieistotne odstępstwo od projektu budowlanego, wynikających z art. 36a ust. 1 PrBud,

- c) wystąpienia warunków geologicznych, geotechnicznych lub hydrologicznych odbiegających w sposób istotny od przyjętych w Dokumentacji projektowej, rozpoznania terenu w zakresie znalezisk archeologicznych, występowania niewybuchów lub niewypałów, które mogą skutkować w świetle dotychczasowych założeń niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przedmiotu Umowy,
- d) wystąpienia warunków Terenu budowy odbiegających w sposób istotny od przyjętych w Dokumentacji projektowej, w szczególności napotkania niezinventaryzowanych lub błędnie zinventaryzowanych sieci, instalacji lub innych obiektów budowlanych,
- e) konieczności zrealizowania przedmiotu Umowy przy zastosowaniu innych rozwiązań technicznych lub materiałowych ze względu na zmiany obowiązującego prawa,
- f) wystąpienia niebezpieczeństwa kolizji z planowanymi lub równolegle prowadzonymi przez inne podmioty inwestycjami w zakresie niezbędnym do uniknięcia lub usunięcia tych kolizji,
- g) wystąpienia Siły wyższej uniemożliwiającej wykonanie przedmiotu Umowy zgodnie z jej postanowieniami.

31.3. Wykonawca jest uprawniony do żądania zmiany wynagrodzenia należnego z tytułu realizacji Umowy odpowiednio w przypadkach określonych w pkt 31.2. i pkt. 27.1.11.1 z zastrzeżeniem pkt 27.2.1 b) Umowy.

31.4. Jeżeli Wykonawca uważa się za uprawnionego do przedłużenia Terminu zakończenia robót na podstawie pkt 31.1. Umowy, zmiany Umowy w zakresie terminów, Materiałów, parametrów technicznych, technologii wykonania robót budowlanych, sposobu i zakresu wykonania przedmiotu Umowy na podstawie pkt 31.2. lub zmiany Umowy na innej podstawie wskazanej w niniejszej Umowie, zobowiązany jest do przekazania Inspektorowi nadzoru inwestorskiego wniosku dotyczącego zmiany Umowy wraz z opisem zdarzenia lub okoliczności stanowiących podstawę do żądania takiej zmiany.

31.5. Wniosek, o którym mowa w pkt 31.4. powinien zostać przekazany niezwłocznie, jednakże nie później niż w terminie 14 dni roboczych od dnia, w którym Wykonawca dowiedział się, lub powinien dowiedzieć się o danym zdarzeniu lub okolicznościach.

31.6. Wykonawca zobowiązany jest do dostarczenia wraz z wnioskiem, o którym mowa w pkt 31.4., wszelkich innych dokumentów wymaganych Umową, w tym propozycji rozliczenia przygotowanej w oparciu o zasady określone w pkt 27.2.1, i informacji uzasadniających żądanie zmiany Umowy, stosowanie do zdarzenia lub okoliczności stanowiących podstawę żądania zmiany.

31.7. Wykonawca zobowiązany jest do prowadzenia bieżącej dokumentacji koniecznej dla uzasadnienia żądania zmiany i przechowywania jej na Terenie budowy lub w innym miejscu wskazanym przez Inspektora nadzoru inwestorskiego.

31.8. Po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w pkt 31.4. Inspektor nadzoru inwestorskiego jest uprawniony, bez dokonywania oceny jego zasadności, do kontroli dokumentacji, o której mowa w pkt 31.7. i wydania Wykonawcy polecenia prowadzenia dalszej dokumentacji bieżącej uzasadniającej żądanie zmiany.

31.9. Wykonawca jest zobowiązany do okazania do wglądu Inspektorowi nadzoru inwestorskiego dokumentacji, o której mowa w pkt 31.7. i przedłożenia na żądanie Inspektora nadzoru inwestorskiego jej kopii.

- 31.10. W terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w pkt 31.4. wraz z propozycją wyceny robót i informacji uzasadniających żądanie zmiany Umowy, Inspektor nadzoru inwestorskiego zobowiązany jest do pisemnego ustosunkowania się do zgłoszonego żądania zmiany Umowy i odpowiednio propozycji wyceny robót, i przekazania go Zamawiającemu wraz z uzasadnieniem, zarówno w przypadku odmowy, jak i akceptacji żądania zmiany.
- 31.11. W terminie 14 dni roboczych od dnia otrzymania żądania zmiany, zaopiniowanego przez Inspektora nadzoru inwestorskiego, Zamawiający powiadomi Wykonawcę o akceptacji żądania zmiany Umowy i terminie podpisania aneksu do Umowy lub odpowiednio o braku akceptacji zmiany.
- 31.12. Wszelkie zmiany Umowy są dokonywane przez umocowanych przedstawicieli Zamawiającego i Wykonawcy w formie pisemnej w drodze aneksu Umowy, pod rygorem nieważności,.
- 31.13. W razie wątpliwości, przyjmuje się, że nie stanowią zmiany Umowy następujące zmiany:
- a) danych związanych z obsługą administracyjno-organizacyjną Umowy,
  - b) danych teleadresowych,
  - c) danych rejestrowych,
  - d) będące następstwem sukcesji uniwersalnej po jednej ze stron Umowy.

32. Odstąpienie od Umowy przez Zamawiającego

- 32.1. Zamawiający jest uprawniony do odstąpienia od Umowy w terminie 21 dni od dnia uzyskania przez niego wiedzy o okoliczności uzasadniającej odstąpienie, jeżeli Wykonawca:
- a) z przyczyn zawinionych nie wykonuje Umowy lub wykonuje ją nienależycie i pomimo pisemnego wezwania Wykonawcy do podjęcia wykonywania lub należytego wykonywania Umowy w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 3 dni, nie zadośćuczyni żądaniu Zamawiającego,
  - b) bez uzasadnionej przyczyny przerwał wykonywanie robót na okres dłuższy niż 14 dni i pomimo dodatkowego pisemnego wezwania Zamawiającego nie podjął ich w okresie 7 dni od dnia doręczenia Wykonawcy dodatkowego wezwania,
  - c) z przyczyn zawinionych nie przystąpił do odbioru Terenu budowy albo nie rozpoczął robót albo pozostaje w zwłoce z realizacją robót tak dalece, że wątpliwe jest dochowanie Terminu zakończenia robót,
  - d) podzleca całość lub część robót albo dokonuje czynności określonych w pkt 27.7.1 bez wymaganej zgody Zamawiającego,
  - e) nie zapłaci Podwykonawcom (lub dalszym Podwykonawcom) należnego wynagrodzenia, czyli w razie konieczności:
    - dwukrotnego dokonania bezpośredniej zapłaty przez Zamawiającego lub
    - konieczności dokonania bezpośrednich płatności na sumę większą niż 10% wartości Umowy, Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy.
- 32.2. W razie zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie Umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia Umowy, Zamawiający może odstąpić od Umowy w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o powyższych okolicznościach; w tym przypadku Wykonawca może żądać wyłącznie wynagrodzenia należnego z tytułu wykonania części Umowy.

- 32.3. Wykonawca udziela rękojmi i gwarancji jakości w zakresie określonym w Umowie na część zobowiązania wykonaną przed odstąpieniem od Umowy.
- 32.4. Odstąpienie od Umowy następuje za pośrednictwem listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub w formie pisma złożonego w siedzibie Wykonawcy za pokwitowaniem, z chwilą otrzymania przez Wykonawcę oświadczenia o odstąpieniu. W przypadku, kiedy Wykonawca nie dokona odbioru listu poleconego odstąpienie od Umowy następuje z upływem 7 dnia od dokonania prawidłowej drugiej awizacji.

33. Odstąpienie od Umowy przez Wykonawcę

- 33.1. Wykonawca będzie uprawniony do odstąpienia od Umowy w terminie 14 dni od dnia pozyskania wiedzy o powstaniu okoliczności uzasadniającej odstąpienie, w przypadku, gdy:
- a) zwłoka Zamawiającego w przekazaniu Dokumentacji projektowej lub Terenu budowy, przekracza 21 dni;
  - b) zwłoka Zamawiającego w podpisaniu protokołu odbioru przekracza 21 dni;
  - c) Wykonawca nie otrzyma kwoty należnej według protokołu odbioru i załączonego do niego zestawienia wartości wykonanych robót w terminie 30 dni od upływu terminu płatności, z wyjątkiem uzasadnionych potrąceń w szczególności z tytułu roszczeń Zamawiającego lub kar umownych,
  - d) na skutek polecenia Zamawiającego dokonanego wpisem do Dziennika Budowy przerwa lub opóźnienie w wykonywaniu robót trwa dłużej niż 21 dni, bez należytego uzasadnienia.
- 33.2. Odstąpienie od Umowy następuje za pośrednictwem listu poleconego za potwierdzeniem odbioru lub w formie pisma złożonego w siedzibie Zamawiającego za pokwitowaniem, z chwilą otrzymania przez Zamawiającego oświadczenia o odstąpieniu.

34. Obowiązki Wykonawcy i Zamawiającego w związku z odstąpieniem od Umowy

- 34.1. W przypadku odstąpienia od Umowy przez Wykonawcę lub Zamawiającego, Wykonawca ma obowiązek:
- a) natychmiast wstrzymać wykonywanie robót, poza mającymi na celu ochronę życia i własności, i zabezpieczyć przerwane roboty w zakresie obustronnie uzgodnionym oraz zabezpieczyć Teren budowy i opuścić go najpóźniej w terminie wskazanym przez Zamawiającego,
  - b) przekazać znajdujące się w jego posiadaniu dokumenty, w tym należące do Zamawiającego, urządzenia, materiały i inne prace, za które Wykonawca otrzymał płatność oraz inną, sporządzoną przez niego lub na jego rzecz, Dokumentację projektową, najpóźniej w terminie wskazanym przez Zamawiającego.
- 34.2. W terminie 14 dni od daty odstąpienia od Umowy, Wykonawca zgłosi Zamawiającemu gotowość do odbioru robót przerwanych oraz robót zabezpieczających. W przypadku niezgłoszenia w tym terminie gotowości do odbioru, Zamawiający ma prawo przeprowadzić odbiór jednostronny.
- 34.3. Wykonawca niezwłocznie, a najpóźniej w terminie do 14 dni od dnia zawiadomienia o odstąpieniu od Umowy z przyczyn niezależnych od Wykonawcy, usunie z Terenu budowy urządzenia Zaplecza budowy przez niego dostarczone lub wniesione materiały i urządzenia, niestanowiące własności Zamawiającego lub ustali zasady przekazania tego majątku Zamawiającemu.

- 34.4. W przypadku odstąpienia od Umowy przez Wykonawcę lub Zamawiającego, Zamawiający zobowiązany jest do dokonania w terminie 14 dni do odbioru robót przerwanych i zabezpieczających oraz przejścia od Wykonawcy pod swój dozór Terenu budowy.
- 34.5. W przypadku odstąpienia od Umowy przez Zamawiającego Wykonawca jest zobowiązany niezwłocznie zorganizować usunięcie sprzętu i robót tymczasowych na swój koszt i ryzyko. W przypadku niewypełnienia przez Wykonawcę powyższego obowiązku, Zamawiający uprawniony jest do usunięcia sprzętu i robót tymczasowych na koszt i ryzyko Wykonawcy.
- 34.6. Wykonawca ma obowiązek zastosowania się do zawartych w oświadczeniu o odstąpieniu poleceń Zamawiającego dotyczących ochrony własności lub bezpieczeństwa robót.

35. Rozliczenia w związku z odstąpieniem od Umowy

- 35.1. W terminie 14 dni od dnia odstąpienia od Umowy, Wykonawca przy udziale Zamawiającego, sporządzi szczegółowy protokół odbioru robót przerwanych i robót zabezpieczających według stanu na dzień odstąpienia, który stanowi podstawę do wystawienia przez Wykonawcę faktury lub rachunku.
- 35.2. Wykonawca zobowiązany jest do dokonania i dostarczenia Zamawiającemu inwentaryzacji robót według stanu na dzień odstąpienia.
- 35.3. Wykonawca sporządzi wykaz tych materiałów, konstrukcji lub urządzeń, które nie mogą być wykorzystane przez niego do realizacji innych robót nieobjętych Umową, jeżeli odstąpienie nastąpiło z przyczyn niezależnych od Wykonawcy w celu zwrotu kosztów ich nabycia.
- 35.4. Szczegółowy protokół odbioru robót przerwanych i robót zabezpieczających w toku, inwentaryzacja robót i wykaz tych materiałów, konstrukcji lub urządzeń, stanowią podstawę do wystawienia przez Wykonawcę odpowiedniej faktury lub rachunku.
- 35.5. Zamawiający zapłaci Wykonawcy wynagrodzenie za roboty wykonane do dnia odstąpienia według cen na dzień odstąpienia, pomniejszone o roszczenia Zamawiającego z tytułu kar umownych oraz ewentualne roszczenia o obniżenie ceny na podstawie rękojmi i gwarancji lub inne roszczenia odszkodowawcze oraz pokryje koszty za zakupione materiały i urządzenia nie nadające się do wbudowania w inny obiekt.
- 35.6. Koszty dodatkowe poniesione na zabezpieczenie robót i Terenu budowy oraz wszelkie inne uzasadnione koszty związane z odstąpieniem od Umowy ponosi Strona, która jest winna odstąpienia od Umowy.

36. Kary umowne

- 36.1. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu kary umowne:
- a) za zwłokę Wykonawcy w stosunku do Terminu realizacji umowy w wysokości 0,05 % Ceny ofertowej brutto za każdy rozpoczęty dzień zwłoki, jaki upłynie pomiędzy Terminem realizacji umowy a faktycznym dniem realizacji umowy,
  - b) z tytułu odstąpienia od Umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy w wysokości 10 % Ceny ofertowej brutto. Zamawiający zachowuje w tym przypadku prawo do roszczeń z tytułu rękojmi i gwarancji do prac dotychczas wykonanych,

- c) za brak zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcom lub dalszym Podwykonawcom – 3000,00 zł za każde dokonanie przez Zamawiającego bezpośredniej płatności na rzecz Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców,
- d) za nieterminową zapłatę wynagrodzenia należnego Podwykonawcom lub dalszym Podwykonawcom 100,00 zł za każdy dzień zwłoki od dnia upływu terminu zapłaty do dnia zapłaty,
- e) za nie przedłożenie do zaakceptowania projektu Umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub projektu jej zmiany, w wysokości 2000,00 złotych za każdy nie przedłożony do zaakceptowania projekt Umowy lub jej zmiany,
- f) za nie przedłożenie poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii Umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany w wysokości 2000,00 złotych za każdą nie przedłożoną kopię Umowy lub jej zmiany,
- g) za brak dokonania wymaganej przez Zamawiającego zmiany Umowy o podwykonawstwo w zakresie dostaw lub usług w zakresie terminu zapłaty we wskazanym przez Zamawiającego terminie, w wysokości 2000,00 złotych.
- h) za dopuszczenie do wykonywania robót budowlanych objętych przedmiotem Umowy innego podmiotu niż Wykonawca lub zaakceptowany przez Zamawiającego Podwykonawca skierowany do ich wykonania zgodnie z zasadami określonymi Umową - w wysokości 0,02 % Ceny ofertowej brutto,
- i) za zawinione przerwanie realizacji robót przez Wykonawcę trwające powyżej 14 dni w wysokości 0,02 % Ceny ofertowej brutto, za każdy rozpoczęty dzień przerwy w wykonywaniu robót,
- j) w przypadku naruszenia zobowiązania do usuwania odpadów zgodnie z pkt 22.3. Umowy a także zobowiązania do przedkładania informacji o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami zgodnie z pkt 22.3. Umowy Zamawiający jest uprawniony do nałożenia kary umownej w wysokości 100,00 zł za każde naruszenie,
- k) w przypadku niewykonania serwisowania i konserwacji wyposażenia elektrycznego oraz urządzeń i instalacji lub dokonania prac w niepełnym zakresie w ramach okresu gwarancji i rękojmi na instalację, urządzenia i wyposażenie elektryczne w wysokości 4 000,00 zł za każde niewykonanie prac lub wykonanie w niepełnym zakresie w terminie określonym w pkt 29.4,
- l) za złamanie wymogu określonego w pkt. 11.2 lub uniemożliwienie kontroli tego wymogu – za każdy taki przypadek w wysokości 3 000,00 zł.

36.2. Jeżeli kara umowna z któregośkolwiek tytułu wymienionego w pkt 36.1. nie pokrywa poniesionej szkody, to Zamawiający może dochodzić odszkodowania uzupełniającego na zasadach ogólnych określonych przepisami Kodeksu cywilnego.

36.3. Zamawiający zapłaci Wykonawcy karę umowną z tytułu odstąpienia od Umowy z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego w wysokości 10 % Ceny ofertowej brutto. Kara nie przysługuje, jeżeli odstąpienie od Umowy nastąpi z przyczyn, o których mowa w art. 145 ustawy Pzp.

36.4. Kara umowna z tytułu zwłoki przysługuje za każdy rozpoczęty dzień zwłoki i jest wymagalna od dnia następnego po upływie terminu jej zapłaty. Suma kar z tytułu zwłoki określonej w pkt 36.1 lit a oraz z tytułu przerwy określonej w pkt 36.1 lit. l nie może przekroczyć 20 % wynagrodzenia brutto wskazanego w pkt 27.1.1 (limit kary umownej).

- 36.5. Termin zapłaty kary umownej wynosi 14 dni od dnia skutecznego doręczenia Stronie wezwania do zapłaty. W razie opóźnienia z zapłatą kary umownej Strona uprawniona do otrzymania kary umownej może żądać odsetek ustawowych za każdy dzień opóźnienia.
- 36.6. Zapłata kary przez Wykonawcę lub potrącenie przez Zamawiającego kwoty kary z płatności należnej Wykonawcy nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku ukończenia robót lub jakichkolwiek innych obowiązków i zobowiązań wynikających z Umowy.
- 36.7. Zapłata kar należnych Zamawiającemu nastąpi w pierwszej kolejności poprzez potrącenie z płatności należnej Wykonawcy.

37. Procedury rozstrzygnięcia sporów

- 37.1. Wszelkie spory wynikające z niniejszej Umowy lub powstające w związku z Umową będą rozstrzygane przez sąd właściwy miejscowo dla siedziby Zamawiającego.
- 37.2. Umowa została sporządzona w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym egzemplarzu dla każdej ze Stron.

Bez zastrzeżeń:
(strony 1-40)
edw. Andrzejewski